

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

בית נאמן

יום שני ז"ך באלול התשע"א, יום ראשון י"ט באלול התשע"א
נושאי השיעור:

ביאורים וחיידושים מתוקים בפסוקי פרשות נציבים-וילך

מהלכות שופר

לימוד תורה ומצוות התשובה

א. שלא יהיה השופר פגום. ב. כמה תקיעות תוקעים ומדוע? ג. מה לאם סיסרא ולמספר התקיעות? ד. המצוות שצריך לעמוד בהם. ה. נשים קבלו על עצמן מצוות שופר. ו. אם נשים יכולות לברך על מצוות עשה שהזמן גרמן? ז. מבטלת מנהגה רק לשנה אחת, אם צריכה התרה. ח. לתקוע ביום כיפור עצמו מפני ספק פיקוח נפש. ט. שופר - לעררב את הדעות שמגיעות מהיצר הרע. י. "ישוב ה' לשוש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך". יא. לא צריך תעניות וסיגופים כדי לחזור בתשובה. יב. תלמד טוב - התורה נמצאת בכל מקום. יג. חזרתי בי וזהו כבודי. יד. המוח בכל מצב צריך להיות בתורה. טו. לא פוסקים על פי מלאכים.

נושאי ההערות: א. מספר המטבעות בפדיון נפש והטעם לזה. ב. כתיב נער וקרין נערה. ג. "החודש הזה לכם" כזה ראה וקדש. ד. כמה זמן הלכנו מכוסה? ה. בענין שו"ת מן השמים. ו. זימון בשלושה. ז. היעץ ע"ה. ח. רבה של ירושלים רבי שמואל סלט ע"ה. ט. ב'רבה יש להם מסורת שהם משבט זבולון. י. ביאור חידת ראב"ע "כאשר שש ה' כן שיש - כאשר שמענו כן ראינו". יא. משפחות ברוכות ילדים.

אם לבניה תקרא

ג. אז יש פירוש בדרך קבלה שראיתי בספר אמת ליעקב² (בקונטרס שפת אמת אות ב"ח), אומר שם שאם סיסרא זו הבינה. מה הקשר סיסרא והבינה? כשתוקעים בשופר מכוונים להוציא את כל הדינים ש"ך ופ"ד. זה שופר - ש"ו-פ"ד. ש"ך ו"ו עם ארבע עשרה פרקי היד האוחזים בשופר זה שלש מאות ועשרים, זה ש"ך דינים. חמש פעמים דין עולה ש"ך³. זה שו של שופר. ומה זה פר? מנצפ"ך זה [כמנין] מאתים ושמונים דינים. אז יש ש"ך דינים ופ"ד דינים, כשאתה תוקע בשופר אתה מוציא אותם. ואם סיסרא זו הבינה שכל הדינים יוצאים ממנה. ככה כותב הרב אמת ליעקב. סיסרא בלי יו"ד (נעשה אותה חסרה) - זה גימטריא ש"ך. אם סיסרא זו הבינה, יוצאים ממנה דינים. זה הרמז. אם זו כוונת רבנו חננאל או לא אינני יודע, אבל יש פירוש יותר פשוט. הרי מאיפה למדנו יבבה בשופר (ר"ה דף ל"ג ע"ב)? מהפסוק הזה "בעד החלון נשקפה ותייבב אם סיסרא". אז היא יבבה מאה קולות. אבל מעיקר הדין כשעשינו תקיעות מיושב וכשעשינו בלחש ובחזרה - ביחד תשעים - זה מספיק.

מאה קולות שהם תשעים

ד. אבל יש עוד הסבר אחר [למה זה נחשב תשעים קולות], מאד יפה. יש דעה שהשברים והתרועה נחשבים תרועה אחת, ולכן מרן כותב (ס"ת תק"ץ ס"ד) שבתקיעות של מיושב תעשה אותם בנשימה אחת, אם תרצה לנשום - אל תנשום, רק תפסיק מעט, תעשה הפסק שלא יראה כמו תרועה אחת, תעשה שברים ותרועה עם הפסק קטן בלי לנשום. כמו אדם שהולך לעשות צילום

2. זה ספר מלא קבלה ופשט ביחד, היינו אוהבים להסתכל בספרים האלה [של קבלה] בגניבה שאבא לא ידע... לוקחים ספר ומסתכלים, זה חידוש יפה, וזה ראשי תיבות "זו"ן", "א"א". מה השמות האלה? ככה למדנו את כל הראשי תיבות, אבל "ורוח אין בהם" (יחזקאל ל"ז ח') - לא הבנתי כלום... אבל למדתי משהו, ושם יש לו קונטרס "שפת אמת" ויש בו שאלות, וזו אחת השאלות שלו.

3. למה עושים בפדיון נפש ששים וארבע מטבעות ואחר כך מוסיפים אחד? כי זה אל"ף דין. שם אדנו"ת יש בו אותיות דין, זה הדין, והאל"ף באה למתק את הדין, אז אל"ף ממתק את הדין. זה הסוד של "נער ונערה". בתורה כתוב כמה פעמים בפרשת כי תצא "נער", "נער", "נער" וכולם הכוונה "נערה". למה לא כתוב "נערה" וזהו? כי נער זה דינים. נער זה כמנין

ש"ך דינים, להוסיף לו ה"א, זה אל"ף שלש אדנו"ת. חמש פעמים דין עולה נער (ששים וארבע כפול חמש, עולה נער). ותוסיף להם אל"ף לכל אחד, עולה נערה.

יזהר מפגימה

א. [בן איש חי שנה ראשונה פרשת ניצבים הלכה ט"ז]. יזהר שלא יהיה השופר פגום במקום הנחת פה, אפילו פגימה כל שהיא, ויתקן אותו לפני ראש השנה. אבא ע"ה היה מחמיר [שלא יהיה פגום] גם למטה, אבל זה רק חומרא בעלמא. כי למטה עושים אותו לכתחילה עם קישוטים וסלסולים וכו', אין צורך שיהיה ישר למטה, די שיהיה ישר למעלה וזהו.

כמה תקיעות תוקעים ולמה

ב. [הלכה י"ז] מי שנאסר ולא בא לבית הכנסת, ובא התוקע לביתו לתקוע לו, יתקע שלש פעמים תשר"ת ושלוש פעמים תש"ת ושלוש פעמים תר"ת. כלומר לא כמנהג שלנו במוסף שתוקעים תשר"ת תש"ת תר"ת במלכויות, ועוד פעם תשר"ת תש"ת תר"ת בזכרונות, ועוד פעם תשר"ת תש"ת תר"ת בשופרות. ושם ישנו טעם, כי אם העיקר תש"ת ואתה תוקע שלש תשר"ת - אז לא עשית כלום, מה תקעת? תקעת דברים בטלים. ואם האמת תש"ת [אז אותו דבר]. למעשה לפי רב האי גאון (הובא בראש ר"ה פ"ד ס"ה) הכל אמת, [ומה שתוקעים את כל התקיעות כדי להשוות את המנהגים]. אבל חוששים לדעת הרמב"ם (פ"ג מהלכות שופר ה"ב) [שהתקיעות הם מחמת ספק]. לכן החליטו האחרונים - מהשל"ה ואילך - לתקוע בכל אחת מהברכות תשר"ת תש"ת תר"ת דוקא על סדר הברכות, אבל אדם שיושב בבית לא צריך לשמוע מאה קולות, זה יותר מדאי בשבילו. מספיק שלושים קולות כמו שתוקעים מיושב. שלש תשר"ת שלש תש"ת שלש תר"ת. וליכא מידי דלא רמיא באורייתא, "יום תרועה יהיה לכם" (במדבר כ"ט א'). יהיה עולה שלשים - שלשים קולות. אם אתה ביחיד "יהיה" - שלושים. ואם אתה בציבור - תשעים, לכם זה תשעים. לכם זה ברבים. ולמה אנחנו עושים מאה? קודם כל להשלים מאה ועוד אחד כמנין מיכאל, ולמעשה שלשים מספיק. שלושים מיושב, שלושים בלחש, ושלושים בחזרה. זה [כמנין] לכם, אבל אם הגענו לתשעים, מוסיפים עשרה ועוד אחת. ורבנו חננאל אומר שזה כנגד מאה פעיות שפעתה אמו של סיסרא בשעה שחיכתה לבן שלה - "בעד החלון נשקפה ותייבב אם סיסרא בעד האשנב" (שופטים ה'; כ"ח). החלון גימטריא 99, עם הכולל זה מאה. "החלון נשקפה ותייבב", יבבה וייבבה, איפה סיסרא? איפה סיסרא? איפה סיסרא?... ולא מובן מה אכפת לנו מאמא של סיסרא, בגללה נתקע מאה קולות! מה לנו ולה?!

1. שיעור זה נמסר ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל ביום שני ז"ך באלול התשע"א בבית מדרשו בין מנחה לערבית. המערכת.

הדלקת נרות מוצ"ש ר"ת			
י-ח:	18:24	19:35	20:16
ח-א:	18:42	19:37	20:13
חיפה:	18:31	19:37	20:13
ב"ש:	18:41	19:36	20:13

כן צריכים לעמוד שנאמר "ולקחתם לכם ביום הראשון" (ויקרא כ"ג, מ'). עכשיו זה **שקם** - שופר, קידוש, מילה. בשופר גם כן צריכים לעמוד, שנאמר "יום תרועה יהיה לכם" (במדבר כ"ט, א'). בקידוש צריכים לעמוד שנאמר "ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם" (שמות ל"א, י"ד). וגם במילה צריכים לעמוד - "המול לכם כל זכר" (בראשית י"ז, י'). ולמה עומדים במילה? לא בגלל המלה לכם, אלא כי כתוב בעניין דומה **ויעמוד כל העם בברית**" (מלכים ב' כ"ג, ג) אז אמרו (עיי' באבודרהם הלכות מילה וברכותיה) שבברית צריכים לעמוד. אבל זה דבר מעניין ששמונה אלה בכלם כתוב **לכם**. עמד על זה **אבודרהם** (ריש הלכות ציצית והנחת תפלין), שם הביא חלק מהם. אבל אחר כך מצאו להם רמז יפה 'העצלן שקם' - אפילו אדם עצלן אומרים לו 'קום', יש כאן מילה, יש כאן שופר, קום. אז הבן אדם הזה צריך לעמוד, **כי אין לו תקיעות אחרות במוסף**.

נשים קבלו על עצמן מצות שופר

1. **ונשים פטורות מן הדין, כי כל מצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות, אך רוב הנשים קבעו על עצמם מצוה זו בתורת חיוב. הרב עובדיה (שיחיה) כוונס על העיראקיות** (ויש עוד כמה, גם האשכנזיות נוהגות ככה) שלוקחות את הלולב לברך עליו בחג הסוכות, אמר זה נגד הרמב"ם (פ"ג מהלכות ציצית ה"ט) ונגד מרן (סי' תקפ"ט ס"ו), אבל יש בית יוסף (סי' תקפ"ט) שמביא את הרשב"א (הובא במגיד משנה פ"ב מהלכות שופר ה"ב) שבזמנו היו נשים חכמניות בספרד שהיו תוקעות בשופר עם ברכה. אני צריכה לשמוע מהגברים? לא, "כל כבודה בת מלך פנימה" (תהלים מ"ה, י"ד), תבוא אחת חכמנית, רבנית, דרשנית, לגלול של בנות צלפחד... תקח את השופר ותתקע "בהר קודש תתקע"... (פיטו שאומרים קודם התקיעות). כולם שומעות והיא מברכת, כנראה המנהג הזה במשך הדורות נשכח, אין אשה חכמה שידעת לתקוע, אז אין להם ברירה, הם חייבות ללכת לבית הכנסת, הם הולכים ושומעים אז מהגברים. ובגלל נשארנו כמו שהיו, זה לא מנהג שהתחדש בגלל תשובת רבי יעקב ממרויש, או בגלל רבנו תם. **אלא ככה נהגו פעם בספרד, ואפילו הכי אחרי שנתבטל המנהג, אחרי שהרמב"ם אמר אסור, ומגיד משנה (פ"ו מהלכות סוכה ה"ג) אמר איך תגידו "וציונו", הוא לא ציוה אתכם? מה אתם אומרים "וציונו"? ומרן ככה פסק, אין לשנות המנהג.** ואע"פ שיש לו אסמכתא משו"ת רבי יעקב ממרויש בשו"ת מן השמים (סי' א') לא בונים על זה.

אם נשים יכולות לברך על מצוות עשה שהזמן גרמא?

2. **הרב כתב דברים בטוב טעם** (שו"ת יבי"א ח"א ח"א סי' ט"ל-מ"ב). יש חכמים שאין להם שכל, **כותבים עמוד וחצי לסתור ארבע תשובות ארוכות ביביע אומר שיש בהם לפחות אלף מקורות, אי אפשר לסתור אותם ככה! תעיין אותם, תתמודד עליהם, תשב עליהם שבעה נקיים, ואם אדם אין לו שכל ישב עליהם שבעים ושבעה**, שנאמר (בראשית ד' כ"ד) "ולמך שבעים ושבעה". למך ראשי תיבות לא מבין כלום... מי שאינו מבין כלום, תשב ותחזור ותחזור ותמצא תשובה על כל קושיא. מביא שמה שבלי הלקט (סי' קנ"ו) שאומר על חלומותיו של הספר שו"ת מן השמים על נושא אחר "אין אנחנו צריכים לחלומותיו של רבי יעקב", למה? כי אין חלום בלא דברים בטלים, אין לבנות על זה⁵. לכן מנהג הספרדים שלא לברך. ולא רק הספרדים, גם הרבה מחכמי האשכנזים "כעסו" על רבנו תם למה הוא נותן לנשים לברך. **היעב"ץ** בהגהותיו⁶ לעירובין (דף צ"ו ע"ב) אמר, דבר פשוט

משקרי! לבאי ולבן ידיע שאתה מתיר הבל וריק, אל תתיר. תלך לראשונים, ותראה את התירוצים שלהם. צריך להבין את זה. אז הגמרא שאמרה ככה, אמרה "כזה ראה וקדש", אל תאמר יש לי עינים של משה רבנו ואני יכול לראות מבעד לערפל, לא, "כזה ראה" - בגודל כזה, תגיע הלבנה לגודל כזה שבני אדם פשוטים יכולים לראות, ואז יקדשו אותה.

5. והוא הביא ראיה ברורה, יש שם שאלה (סי' נ"ב) אם אני עושה זימון - אפילו בשלשה - צריך להזכיר שם שמם או לא? והתשובה היא: ודאי, "אם לא תמליכוהו אין תברכוהו"? תברך רק "שאלנו"? מי זה שאלנו? אבל וכי ככה הדין? אסור להגיד שם שמם רק בעשרה. זו משנה וגמרא (ברכות דף מ"ט ע"ב), זה הרמב"ם (פ"ה מהלכות ברכות ה"ב), וככה כל הפוסקים. שו"ת מן השמים יחלוק על כל הפוסקים? **אלא זה מה שקבלה נשמו של רבי יעקב, אבל ההלכה לא כך.** 6. **היעב"ץ הוא תקין מאד, לא יודע לא ראשון ולא אחרון, לא יודע כלום.** "לא ניכר שוע לפני דל" (איוב ל"ד, י"ט). פעם כתב על רב עמרם גאון שאמר לא לומר "הא-ל הרב את ריבנו" אלא לומר "הרב את ריבנו", כי אמרת כבר "אלוקינו מלך העולם", אחר כך תאמר עוד פעם "הא-ל הרב את ריבנו" אלא תאמר רק "הרב את ריבנו", וככה נהגנו בחוץ לארץ. והיעב"ץ אמר: "אין ממש בטעמו של רב עמרם" (מר וקציעה סי' תרצ"ב, ומעתיק אותו הרב מאור ישראל (שיהיה בריא) במגילת דף כ"א ע"ב). מה זה אין ממש בטעמו? ככה אומרים על רב עמרם גאון? אבל הוא הקשה, הנה מצאנו פסוק "וידעת כי ה' אלקיך הוא האלקים הא-ל הנאמן" (דברים ט' ז'), כתוב "האלקים"

רנטגן. איך אומר לו מי שמצלם? לא לנשום, לא לנשום, ואחר כך: לנשום כרגיל... בדיוק ככה בתקיעות של מיושב - "לא לנשום" בין שברים לתרועה. ויש דעה הפוכה, אז בתקיעות של מעומד צריך לנשום, לכן נושמים אבל עושים אותם תכופים כמה שאפשר. **ואבא ע"ה** היה אומר שהשומע אינו יכול להבחין האם התוקע נשם או לא נשם, כי שניהם נשמעים לו בדיוק, במיושב לא נושמים אבל עושים הפסק קטן, ובמעומד נושמים אבל עושים אותם תכופים כמה שאפשר, לכן לפי הדעה הזאת שברים ותרועה זה דבר אחד, אז יש לנו עשר פעמים תשר"ת תש"ת תר"ת, ותשר"ת זה לא ארבע, אלא לפי הדעה הזאת - וזו דעת רבי יצחק בן גיאת שמובאה בטור בסימן תק"ץ שמדבר על התקיעות - תשר"ת תש"ת תר"ת זה תשע, עשר פעמים תשע זה תשעים. וזה כמנין **לכם** בדיוק. "יום תרועה יהיה לכם". אמרתי את זה בישיבה, קם אחד והקשה לי: אם יהיה לא לכם, ואם לכם לא יהיה. ממה נפשך, "יום תרועה" זה דבר אחד. אם כן ביחיד זה עשרים ושבע [אם שברים ותרועה של תשר"ת נחשבים לאחד], וזה לא כמנין יהיה. ואם אתה חושב אותה שתים, אז ברבים יהיה מאה, ולא תשעים כמנין לכם. והתשובה היא: "אלו ואלו דברי אלקים חיים" (עירובין דף נ"ג ע"ב). יש חושבים אותה בשתים, ויש חושבים אותה באחד, לכן ביחיד זה יהיה, ברבים לכם.

העצלן שקם ב"לכם"

ה. כל זה רמזים בעלמא, אבל נחזור לנושא שלנו. הנושא הוא כשאדם יושב בבית, לא תוקעים לו מאה קולות. הוא רוצה להתפלל מוסף? שיחפל מוסף בלי תקיעות. כשבא התוקע לתקוע לו, יתקע שלש תשר"ת רצופים, שלש תש"ת רצופים, ושלש תר"ת רצופים. ובשעה ששומע את התקיעות **הוא צריך לעמוד, כי בשבילו זה חיוב של תורה**. אלה שלא עומדים בתקיעות של מיושב, כי הם עומדים אחר כך במוסף. אבל זה אין לו עוד פעם תקיעות במוסף, לכן צריך לעמוד. **וצריך להיות מעומד דומיא דספירת העומר**. יש לנו שמונה מצוות שצריך לעמוד בהם, והפוסקים מצאו דבר פלא, שכל מצוה מהמצוות האלה יש שמה מלת "לכם". **לכם** זה תשעים, עומד זה מאה ועשרים. מה הקשר? אבל זה דבר פלא. הסימן שלהם הוא **'העצלן שקם'**... אפילו אדם עצלן שלא רוצה לעמוד, מרימים אותו בכח... הה"א זה הלל, בהלל צריכים לעמוד, "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג" (זה פסוק נדיר בישיבה ל', כ"ט), שם הוא מדבר על ההלל, ונאמר 'לכם', עי"ן זה עומר, בעומר כתוב "וספרתם לכם ממחרת השבת" (ויקרא כ"ג, ט"ו). הצד"י זה ציצית - "והיה לכם לציצית" (במדבר ט"ו, ט"ל). הלמ"ד לבנה, אומרים אותה מעומד, "הלכך נמרינהו מעומד" (סנהדרין דף מ"ב ע"א). למה? כי כתוב בלבנה "החודש הזה לכם"⁴ (שמות י"ב, ב'). נון זה נטילת לולב. בלולב גם

4. מה זה "החודש הזה", מה זה 'הזה'? הראהו הקב"ה למשה, ואמר לו: אתה רואה את הלבנה הזאת? "כזה ראה וקדש". (שמות רבה פרשה ט"ו אות כ"ח). פעם אחת הקשה הגרי"י **מבריסק לחזון איש**, אמר לו: מה הראה לו בלבנה? מה החידוש "כזה"? וכי יש שיעור בלבנה? כל שהוא אפשר לקדש, מה זה כזה ראה וקדש? ואים טיפת לבנה, באים העדים ומעידים וזהו גמרנו, "מקודש, מקודש, מקודש". אז מה יש לומר "כזה ראה וקדש"? הוא תירץ בדוחק ופלפולים בדרכם של הגבאי והחפצא וחפצא וגברא (עיי' בספר חידושי הגרי"י על התורה עמ' 29, ובספר מרביצי תורה ומוסר ח"ג עמ' ר'). לא הבנתי את התירוצו שלו. **[הערת המערכת]** כוונת מרן רבנו זצ"ל באומרו "לא הבנתי את התירוצו שלו" שיש לו עליו הרבה קושיאות. ראה בספרו של רבנו סלת נקיה בחידושי פרשת החדש, ובחומש בית נאמן שם ובספר סלת נקיה הנד"מ עמ' קצ"ו באורן]. מצאתי בגור אריה שמביא ירושלמי (ר"ה פ"ב ה"ד) שצריך להיות גודל הלבנה כשעורה. [וא"כ מובן מה נתקשה משה]. ואפשר להוסיף נופך, אפילו אם תיקח טלסקופ ותראה שיש לבנה, אם בעין רגילה אתה לא רואה, אתה לא מקדש. אז זה "כזה ראה וקדש", אתה רואה את הלבנה שתיראה בגודל כזה שתיראה לבני אדם.

יש היום אנשים חושבים את עצמם שהם חכמים גדולים, הם חרדים, אבל מרוב החרדיות שלהם עולים מעל הראשונים... יש סוגיא בגמרא (ר"ה דף כ"ע"ב) שאומרת שהלבנה עשרים וארבע שעות מכוסה. או שש שעות מהחודש הישן ושמונה עשרה שעות מהחדש או הפוך. ולמעשה זה לא כך, הלבנה מתכסה לפחות יום וחצי. התקשו מאד ליישב את הגמרא. **אבן עזרא, ספר הכוזרי, רבנו זרחיה הלוי (בספר המאור ב"ה שם), הרשב"י, בעל יסוד עולם**, לפחות חמשה ראשונים ישבו על המדוכה הזאת והסבירו בדרכים יפות. (אני זוכר את ההסבר של אבן עזרא, מיהו כתב לי אותו, ושמרתי אותו בספר שלי, אמר שמסתכלים על המזרח הרחוק, משהו עמוק מעט, אבל הוא מיישב). בא הצדיק הזה ואומר שהקושיא לא קושיא בכלל, נכון שהעין שלנו אינה רואה, אבל לרבותינו התנאים היו עינים אחרות, "עין לא ראתה אלקים וזולתך" (ישעיה ס"ג, ג)... הם היו רואים את הלבנה שש שעות מהחדשה. ואם תקשה לי הרי הטלסקופ היום וכל המכשירים לא יכולים לראות את הלבנה החדשה רק כעבור ארבע שעות (מינימום), אחרי המולד והגמרא אומרת "שית שעי מחדתא"? לא קשיא, לתנאים היו עינים יותר טובים מהטלסקופ... "וזק וברוך, יפה מאד"... אבל התינו התנאים, נגיד שיש להם עינים של מלאך, אבל אלה העדים הם לא תנאים, הם אנשים פשוטים. גם להם היו עינים יותר מהטלסקופ של היום?... **על מי אתה**

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחיל בת הרבנית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

לע"נ אבי הישיבה חר"צ **רבי בנימין הכהן בן מבירכה** זצ"ל

שופר - לעררב את היצר הרע

י. **פן יש בכנס איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פונה היום ללכת לעבוד את אלהי הגוים ההם, פן יש בכנס שורש פורה ראש ולענה** (דברים כ"ט, י"ז). משהו אמר רמז "שורש פורה ראש ולענה" ראשי תיבות **שופר**. על ידי השופר אתה מוריד את הדעות של יצר הרע וחבריו, "לעררב את השטן". יש מפרשים מה זה לעררב את השטן? לעררב את היצר הרע. היצר הרע מפריע לך? תשמע את השופר, אתה מרגיש אחרת, אתה חוזר בתשובה ומתקן מעשיך. למה נקרא שמו שופר? מלשון **שפרו** מעשיכם. **"והיה בשמעו את דברי האלה הזאת"** (שם פסוק ח"י), יאמר: לא, אני לא אכפת לי מכלום, **"בשרירות לבי אלך"**. אומר: האלה הזאת נאמרה על מי ששומר קצת מצוות וקצת לא שומר, אבל מי שלא שומר כלום, "כופר בכל פטור" ... (כתוב שמודה במקצת חייב, כופר בכל פטור. ראה מציעא דף ג' סעי' א'). **"לא יאבה ה' סלוח לו כי אז יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא ורצבה בו כל האלה הכתובה בספר הזה, ומחה ה' את שמו מתחת השמים, והבדילו ה' לרעה מכל שבטי ישראל"** (שם פסוקים י"ט-כ'). לגבי שבט הפסוק לא אמר "ומחה ה' את שם השבט", כי השבט נשאר, הגמרא אומרת בבבא בתרא (דף קט"ו ע"ב) "גמירי דלא כלה שבטא" - תמיד השבט קיים. יש בתוכנו אנשים משבט ראובן, ומשבט שמעון, ויש משבט יהודה, ויש משבט דן, ויש משבט לוי וכו', רק שלא ניכרים. לכן לא אמר על שבט "ומחה אותו" אלא רק "והבדילו לרעה".

"ישוה ה' לשווש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך"

יא. ואומר כאן שה' לא יסלח למי שעושה ככה, אדרבא, וזה קרה בגרמניה, התבוללו באומות, התבוללו והתבוללו, עברו ארבעה דורות וכתוב בתורה "ונקה לא ינקה, פוקד עון אבות על בנים ועל בני בנים, על שלשים ועל רבעים" (שמות ל"ד). הגיע הדור הרביעי, ובא היטלר ימח שמו ואמר: **מי שסבא רבא שלו התנצר, עדיין דם יהודי זורם בעורקיו, ישר לכבשן!** לוקחים כומר שהוא נראה כומר, מדבר כל הזמן על הדת של הנוצרים וכו', ואומרים: לא, זה לא כומר, זה יהודי. ככה זה, לקיים את הדבר הזה. **"ואמר הדור האחרון... את מכות הארץ היא ואת תחלואיה"** (שם פסוק כ"א). יכול להיות שהוא רומז בזה גם כן לחורבן שהיה בשואה, **"גפרית ומלח שרפה כל ארצה"** (שם פסוק כ"ב). מתי עלה ימח שמו לשלטון? בשנת תרצ"ג, **גפרית בגימטריא**. **"ואמרו כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת... ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלוהי אבותם, אשר כרת עמם... וילכו ויעבדו אלהים אחרים וישתחוו להם"** (שם פסוקים כ"ג-כ"ה). ולא דוקא "אלהים אחרים" - פסילים, אלא גם דעות של כפירה, דעות של מינוח. גם הנוצרים הם עובדי אלהים אחרים, 'ישו' זה עבודה זרה ממש, בן שהתעבר, דברים בטלים ומבוטלים שלהם. לכן מהשמים לא עשו ש[מקום] בית המקדש יהיה תחת הנוצרים, כי שמה הקריבו קרבנות, והיו מאמינים בא-ל יחיד. יבואו הנוצרים ויעמידו שם את הפסילים שלהם! לכן מעולם לא היה המקום מתחת הנוצרים, המקום תמיד תחת יד הערבים שהם לפחות מאמינים בא-ל יחיד. **"ויתשם ה' מעל אדמתם וכו'"** (שם פסוק כ"ז). ובסוף יש נחמה **"כי יבואו עליך כל הדברים האלה... ושבט עד ה' אלהיך ושמעת בקולו"** (שם ל', א-ב). **"והותיר ה' אלקיך בכל מעשי ידך, בפרי בטןך ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך לטובה, כי ישוה ה' לשווש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך"** (שם כ', ט). מה זה "כי ישוה ה'?" מה הפירוש ישוה? אלא בפרשה הקודמת בתוכחה נאמר "כאשר שש ה' עליכם להטיב אתכם ולהרבות אתכם, כן ישיה ה' - חס ושלוש - להאבד... ולהשמיד" ¹⁰ (שם כ"ח, ט"ז), אבל לעתיד לבוא הקב"ה יחזור לשווש עליך לטוב, לא רק שיבטל את כל "ישיש להשמיד" וכו', אלא אדרבא יחזור כמו שהיה פעם, "לשווש עליך לטוב כאשר שש על אבותיך". תראה פתאום ברכות, תראה משפחות גדולות בן פורת יוסף - שמונה עשרה נפשות, שבע עשרה נפשות וחיים טוב. עם כל הדוחק, אבל חיים ברוך ה'. אומרים שלולי החרדים היה כאן רוב ערבי, כי אצל אלה שאינן שומרי תורה ומצוות מה יש להם? מספיק בבית

8. דרשה זו **ממין רבנו הגדול זצ"ל** - חידושי ומוסרי פרשת ניצבים, נמסרה בבית מדרשו ביום ראשון י"ט באלול התשע"א. **המערכת**.
9. **בגרבא למשול יש להם מסורת שהם משבט זבולון**, לכן הם גרים [כמו זבולון] "לחוף ימים" (בראשית מ"ט). אזהבים ים כל הזמן. וכן על זבולון כתוב שהם כל הזמן כותבים, כתוב "ומזבולון מושכים בשבט סופר" (שופטים ה' י"ד). ובגרבא כולם רוצים לכתוב, כותבים חידושים, כותבים סיפורים, כותבים וכותבים, כל הזמן כותבים. **אומרים שלכל יהודי שני בגרבא יש פנקס חידושים**.
10. אומרים בשם **אבן עזרא** שאמר חידה על הפסוק הזה (אבל בפירושו לא נמצאה, הרב שלנו אמר שהוא מצא את זה בפירושו, ואני לא ראתי), אמר: **"כאשר שש ה' כן ישיש - כאשר שמענו כן ראינו"** (תהלים מ"ח, ט"ו). הקוראים חושבים שהכוונה היא שאת כל הגזירות ראינו אותם, אבן עזרא היה בזמן שהיו הרבה גזירות, והוא גם עשה עליהם קינה - "רע יד על ספרך". אז זה "כאשר שמענו כן ראינו", שמענו בתורה כמה תוכחות וראינו אותם בעינינו. אבל יש אומרים שאבן עזרא התכוון למלה יותר עמוקה, הפסוק אמר "כאשר שש ה' עליכם להטיב אתכם... כן ישיש... להשמיד", אמר "כאשר - שמענו", ההתחלה שאמר **"כאשר שש..."** להיטיב רק שמענו, אף אחד לא ראה, לא ראינו לא טובה ולא נחת, אבל "כן - ראינו", את "כן ישיש... להאבד", את הקללה ראינו אותה בעינינו. "כאשר - שמענו, כן - ראינו".

שאינ הכרח בכל ראיותיו של רבנו תם וכמו שכתבו תוספות גם כן. מה מזיקנו לכל זה להכנס במשעול צר ודחוק לקבל עלינו אחריות איסור חמור. למה תיכנס בספק ברכה לבטלה? האשה תעשה את המצוה בלי ברכה. נכון שמכיל בת שאלו היתה מנחת תפלין, אבל מי אמר לך שבירכה? היא לא בירכה, הניחה תפלין, אבל "וציונו" לא בירכה. (ויכול להיות שבזמנם עוד לא בירכו בכלל "וציונו", כי הנוסח "על הנחת תפלין" ו"להניח תפלין" זה לא נוסח של התנ"ך. בתנ"ך לא כתוב תפלין, אלא כתוב "טוטפות" או "לאות"). אז יכול להיות שהניחה בלי ברכה. מי אמר לך בברכה? בשביל מי אתה מברך? ככה דעת היעב"ץ, וזו גם דעת אבא שלו - **החכם צבי** (בשו"ת חכם צבי בהוספות סי' ח'), וככה דעת **רבי חיים מצאנז** (מקור חיים סי' תל"ה). ולנו הספרדים יש את הרמב"ם ואת מרן שאומרים לא לברך. אבל המעניין הוא, שאת המנהג הזה **הרב חיד"א** ראה אותו בימיו, הוא רצה לבטל מנהגם, ואחר כך שתק להם (ברכי יוסף סי' תרנ"ד וע"ש). וזה לא מנהג שהתחדש בימיו, אלא זה מנהג קדום מאד. אם בזמן הרשב"א הספרדיות היו נוהגות לתקוע עם ברכה ולהוציא אחרים, ודאי גם בלולב עשו ככה, אחר כך את התקיעות שכחו. מה, האשה תלמד את הבת שלה בואי לתקוע? אז שכחו, הלכו לבית הכנסת. ובלולב היו מברכות, הנכון הוא לא לברך. **אבא ע"ה לא נתן לאמא לברך, מעולם לא בירכה**, אבל לאחיות יבדלו לחיים היה נותן להם, הם היו מקנאות למה אנחנו מברכים והם לא מברכות? ... אז אין דבר, נסמוך על החיד"א, בואו תברכו "על נטילת לולב". הוא לא ראה את כל הויכוח של יביע אומר (עוד לא ראינו בכלל יביע אומר, אפילו בחלום לא ראינו אותו...), אבל הנכון הוא לא לברך.

מבטלת מנהגה רק לשנה אחת, אם צריכה התרה

ח. **ואשה שנהגה בכך כמה שנים, נעשה עליה חיוב**. כמה שנים? שלש שנים, זה נעשה מנהג קבוע. אם היא אמרה בפירוש "בלי נדר" אין שום בעיה, אם שנה לא יכלה ללכת לבית הכנסת תשב בבית, אבל אם נהגה בכך בשקט (כלומר בלי לומר "בלי נדר") שנה אחר שנה אחר שנה, נעשה עליה חיוב. **ואם פעם קרה לה אונס ואינה יכולה לברך, יבוא התוקע לביתה ויתקע לה, אך לא תברך. ואשה שנהגה במצוה זו, והזדמן לה פעם אחת שלא יכול התוקע לבוא הביתה, והיא לא יכולה לבוא, תעשה התרה**. זו דעת בן איש חי, אבל **הרב** (שיחיה) אומר (יב"א ח"ב פא"ח סי' ל') שיש הבדל אם האשה רוצה לבטל מנהגה לתמיד או רק אותה שנה. למשל, אם היא שנה אחת ילדה, או שנה אחת לא הרגישה טוב, ובשנה הבאה בעזרת ה' תלך לבית הכנסת, היא לא צריכה התרה, כי היא לא מתכוונת לבטל המנהג לגמרי, רק עכשיו קרה לה אונס. והרב הביא פוסקים רבים שאומרים ככה, וגם **בן איש חי** בעצמו בשנה שניה פרשת צו (אות ט') כותב דבר כזה שאם הוא מבטל מנהג פעם אחת ואחר כך חוזר למנהג, לא צריך התרה, אבל אם היא מתכוונת לבטל לחלוטין - הגיעה לגיל זקנה לא יכולה, יש כאלה, היא צריכה התרה.

"לחכמתי הקשיבה"

ט. היה סיפור מיוחד על **רבי שמואל סלנט ע"ה**. ⁷ פעם אחת היתה אשה אחת למעלה מגיל מאה, והיא רוצה לצום בכיפור. אמרה: תשעים שנה אני צמה, עכשיו אני אפסיק לצום! תשעים שנה זה מספיק, די... אבל היא רוצה לצום, מה עושים לה? סכנת נפשות, הרופאים אומרים שהיא מסוכנת. הלכו לרב שמואל מסלנט. אמר להם: היא רואה? אמרו לו: היא לא רואה. אמר להם: בבוקר בשעה עשר ילכו שני אברכים, יתקעו לה בשופר, יאמרו לה "וסר עוונך וחסאתך תכופר" (ישעיהו, ד'), [ואז היא תחשוב שיצא הצום והיא תאכל]. איך מותר לתקוע בשופר? בגמרא כתוב (שבת דף ק"ז ע"ב) שתקיעה בשופר זו לא מלאכה דאורייתא, "חכמה היא ואינה מלאכה". אם אדם תקע בשופר בשבת סתם, הוא לא חייב סקילה והוא לא חייב כרת, למה? כי זו לא מלאכה, זו רק חכמה להחזיק את השופר ולהוציא קול, זה אסור מדרבנן. אבל בשביל האשה הזאת שלא תיכנס לסכנת מוות מותר לתקוע לה. וככה עשו, בעשר בבוקר באו ואמרו: אנחנו באנו מטעם בית הכנסת, אמרנו א-ל נורא עלילה המצא לנו מחילה, וגם לך יש מחילה עכשיו, הנה צמת תשעים ושלש שנים כמנין **מחילה**... עכשיו תשמעי תשר"ת תש"ת תר"ה, תודה רבה, התחילה לאכול, גמרנו את הסיפור, **זו חכמה מיוחדת. צריך לדעת תמיד איך להורות. תסביר לה אלף הסברים, היא לא תבין. תאמר לה את הדבר הזה - הצלת אותה**. ברוך ה' לעולם ואמן.

ואחר כך כתוב עוד פעם **"הא-ל הנאמן"**. אבל זו לא קושיא, כי יש שם אתנח. "האלקים" - אתנח. [ויע"ב בסנסן ליאיר בחידושי ש"ע סי' תרצ"ב]. אבל בכל אופן זה האופי שלו.
7. **הוא רבה של ירושלים והיה חכם גדול**. בגיל שלושים בא לירושלים, והיה שם עד גיל תשעים. אפילו כאשר כהו עיניו היה פוסק יחיד, ואין לנו ממנו שום דבר בכתב. אומרים שמחברים עכשיו ספר עם כל המעשים שהוא עשה בחכמה רבה, איך פתר דברים, ממש משהו מיוחד. אמרו לו: למה אתה לא כותב? אמר להם: אני יודע את כל התורה כולה, תגידו לי איזה מקום אם פעם טעיתי, ואגיד לכם מה המקור של זה. הכל הוא יודע בעל פה, אבל חכמתו הלכה איתו.

סגולת האבן בלב ים של מרן הבן איש חי

חכמת רחמים חבריך עמוד את הכף

התקשרו *9105 נעת:

או שילוח הדעה
086727523
או במגדלת
נדרים מלא

במנוחה אנונימי
24 שעות, רב קו

הגמרא אומרת בקידושין דף ע' ע"א. [ועיינו בארמון נסי שם]. האל"ף אמונה שלמה, בלי פקפוקים, לא כמו דרווין שאדם יצא מהקוף, דרווין אולי יצא מהקוף... אנחנו לא יצאנו מהקוף. והתי"ו תשובה שלמה, והרי"ש רפואה שלמה, והגימ"ל גאולה [שלמה]. למה? אתרג ראשי תיבות אמונה תשובה רפואה גאולה. יגיעו הדברים האלה בשלב אחר שלב אחר שלב ואחר שלב, היום לאט לאט כל המדענים שהיו כופרים - זהו, אין מקום לכפירה. השיטה של דרווין עבר עליה כלח, דברים בטלים. יש בורא לעולם! איך ברא? לא נדע, תעשו אלף השערות... אבל היתה בריאה, לא יכול להיות שהעולם התפוצץ, זה שגוען.

לא צריך תעניות וסיגופים כדי לחזור בתשובה

יג. "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא" (פסוק י"א). המצוה הזאת של התשובה - ככה פשט הכתוב, ככה אומרים המפרשים, כי כתוב "אשר אנכי מצוך היום", לא אמר כל התורה כולה - זה לא דבר רחוק. חושבים בשביל לעשות תשובה צריך כמה תעניות, כמה סיגופים, כמה לימודים, כמה תיקוני כרת. לא, רק במקום היסורים שצריכים לבוא על האדם, אדם מביא יסורים על עצמו לא. אבל עיקר התשובה לא ככה, הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ב ה"ב) כותב מה התשובה. "שיעזוב החוטא חטאו, ויסירו ממחשבתו, ויגמור בלבו שלא יעשה עוד שנאמר (ישעיה נ"ה, ז) 'עזוב רשע דרכו'. ועל העבר יעשה וידוי. זה מה שאמר הפסוק "כי קרוב אליך הדבר מאד, בפיו ובלבבך לעשותו". בפיו - לומר וידוי, ובלבבך - למחוק את החטא¹³. אבל לא העיקר תעניות, העיקר לעזוב - "בפיו ובלבבך לעשותו".

תלמד טוב - התורה בכל מקום

יד. ובפסוק הזה יש פירושים אחרים, שמדבר על התורה כולה. "לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו", אם היתה התורה רחוקה בשמים, תחפש מי יעלה לשמים. לא! התורה כבר ירדה לכאן, גמרונו. "ולא מעבר לים היא" - תאמר אני לא יכול ללמוד רק בשיבת 'ליקווד' בסוף העולם, אין לי ישיבת ליקווד על ידי, איך אני אהיה חכם? לא אדוני, "לא מעבר לים היא". תעיין טוב גמרא רש"י ותוספות ותוכל ללמוד. כתוב במשלי (י"ז כ"ד) "את פני מבין חכמה ועיני כסיל בקצה ארץ". המבין - עם הפנים שלו יש חכמה, תעיין טוב בגמרא, תתבונן בלשון, תדייק בכל מלה, תראה את המפרשים, זה מבין. אבל "ועיני כסיל בקצה הארץ" - חושב שאת התורה הזאת צריך ללמוד אותה רק באמריקה, רק בשיבת 'אקס לה בן'... לא! היא נמצאת בכל מקום, תלמד טוב, תעיין טוב, ככה צריך להיות. "ועיני כסיל בקצה הארץ". זה מה שהתורה אומרת "לא מעבר לים היא".

13. הרבה פעמים קשה מאד למחוק את החטא. אחד היה נכשל בא"א, והיא היתה עוד מושכת אותו. אחר כך ניתק את הקשרים, והיא מטלפנת אליו. מה יעשה? אמרת לו: תחליף את המספר, אל תגור בעיר, אל תפגוש אותה, תשכח ממנה, יש לך כבר אשה, מה אתה עושה? "ולמה תשנה בני בורה ותחבק חיק נכריה" (משלי ה' כ). וזה לא מספיק לגמרי, כי אדם עלול עוד פעם לחטוא, אבל אם יעשה כמה תעניות שעשה הבן איש חי, זה אחרת. בדברי האר"י כתוב כמה תעניות צריך - שכ"ה תעניות, אבל מי יעשה שכ"ה תעניות? ובפרט אם הוא חטא כמה פעמים, הוא צריך שכ"ה ושכ"ה ושכ"ה, והיו כל חייו בתעניות... אז עושים אותם ביחד, תענית של יומים זה כמו ז' ימים, ושלשה ימים רצופים [זה שווה יותר]. יש כאלה עושים הפסקה רצופה משבת לשבת, ואחר כך הוא מת, לא עושים ככה! בן איש חי קיצר אותם, לקח אותם אחד למאה.

ילד אחד להשלים את המניין... עוד חדר אחד לכלב וחדר אחד לחתול, לכן נאמר "כחי ועוצם ידי" (דברים ח' י"ז). כחי ראשי תיבות כלב חתול ילד... בשעת הדחק שני ילדים, כלב חתול ושני ילדים - ילד וילדה מספיק, קיימו את המצוה וזהו¹¹.

לא שש אלא ישיש

יב. [שאלה מהקהל: מה זה "כן ישיש ה' עליכם להאביד אתכם", ה' שש לאבד אותם? ואמר לו מרן זצ"ל:] הגמרא (מגילה דף י"ע"ב) הרגישה בזה, ואמרה "הוא אינו שש, אבל אחרים משיש". מה הכוונה? היה צריך לומר "כן ישוש", לא "ישיש". כמו כאן "ישוש עליך לטוב". "ישיש" זה הפעיל, הוא לא ישיש. יש לו צער מזה, אבל גורם לגרמנים הארורים וכיוצא בהם שהם ישמחו¹². אבל לעתיד לבוא הכל חוזר לטובה. לכן אומרים למה לוקחים אתרוג בחג הסוכות? הכתיבה של המלה 'אתרג' היא בלי וא"ו (ברבים 'אתרגים' בדגש. למה? כי חסר נו"ן - 'אתרונג', 'אתרונגא'. ככה

11. סיפור לי על משפחה יהודית ממזרים שכמעט היו מתבוללים, היו יהודים אבל לא ידעו לא שבת ולא שום דבר. הרב עובדיה (שיחיה) היה לפני דור אחד במצרים ולא ראה שם מאומה, אף אחד לא עושה סוכה, יש בית חולים יהודי עם רופאים יהודים, אבל שם אוכלים טריפה. הוא מדבר עם הרב שמה, והרב לא יודע מאומה. אומר לו: אז מה? שעת הדחק, פיקוח נפש. מה פיקוח נפש? תן להם כשר, מה פיקוח נפש? והרב הזה בעצמו לא היה מתפלל במנין, מתפלל בבית. אז עשו ניסיון לראות אם הוא מתפלל בכלל. איך הוא מתפלל? בא לחדר וסוגר עליו, אחרי חצי שעה יוצא, גמרת. שמו לו בתוך התיק של הטלית ותפלין שלו שני בצלים, אמרו מחר נראה, "בוקר ויועד" (במדבר ט"ז, ה'), אחרי התפלה פתחו את התיק, וראו ששני הבצלים נשארו שמה... אז הוא לא התפלל בכלל. ישב בחדר, סגר עליו, עישן ועישן ועישן, "מעלה עשן כל שהוא רבי" (ע"פ כריתות דף ו' ע"א)... ואחר כך כבר גמרונו את התפלה. בכוונות של העישון תיקן כל העולמות... זהו, אפילו לפתוח לראות שיש שם בצלים הוא לא ראה! נו, במצב כזה מה יכול להיות? המוני העם היו לא יודעים כלום. והנה נפטר האבא הזה והשאיר שמונה עשר ילדים, היו גרים כאן על יד הגבול שבין בני ברק ורמת גן (רמת עמידר) קוראים לה, והוא רצה להיקבר בחלקת בית החיים על שם החזון איש, וזה עוד בחיי החזון איש. אמרו להם: הוא היה מחלל שבת, וכאן לא קוברים אנשים כאלה, כאן רק שומרי שבת, אין מה לעשות. אמרו: מי בעל הבית כאן? אמרו: החזון איש. הלכו הילדים וסיפרו לו: אבא היה כך וכך וכך, ושמה לא ידענו כלום וכו'. הוא שמע ואמר: כמה ילדים השאיר? אמרו לו: שמונה עשר ילדים. אמר החזון איש: סימן שהוא לא מודרני, סימן שהלך בדרך התורה! מודרניים עושים כל הדרכים שבעולם שלא היו להם ילדים, לכן תקברו אותו בחלקת שומרי שבת! וכך היה. החזון איש היה עם תבונה מיוחדת. אז זה "לשוש עליך לטוב" - יהיה לך הרבה ילדים, תשוש על אבותיך, "פרי בהמתך ופרי אדמתך".

היום איך אתה יודע אם זו משפחה שומרת או לא שומרת? אם יש להם הרבה ילדים. כמה התחרטו אחר כך, כמה אכלו את אצבעותיהם... שמנוע מעצמם פרי בטן. אני זוכר בשנת תשל"ד בבית לוינסטיין (מוסד שיקומי ברעננה ששהו בו מרן זצ"ל עקב הנפילה שעבר. המערכת), הייתה שם אשה אחת לא שומרת, ויש לה שם בן שרחמנא ליצלן הוא עשה תאונה בליל שבת עם חבריו, היו חצי שיכורים ופגעו בעמוד חשמל, אחד נהרג, והבן הזה מונח כאבן שאין לה הופכים, והוא היה כזה שמן כי הוא לא יכול לזוז, אז כל מה שאוכל נשאר, אין מה לעשות. מזיזים אותו כי הוא לא יכול לזוז, והיא בוכה בדמעות שליש: "לואי היה לי עוד ילד", אבל עכשיו זרעה נכרת, בן יחיד יש לה. בזכות שיש אנשים שהם לא מונעים את ברכת האלוקים ויש להם ילדים ועוד ילדים וטורחים לגדל אותם, בזכות זה הקב"ה נותן לנו את האפשרות להתאחז בארץ ישראל, שלא יהיה רוב לערבים. חסר להם מדינות? שילכו לכל מקום שירצו.

12. מה עשה שהיה בגרמניה [בזמן השואה], אשה אחת לקחה את התינוק שלה, ואמרה לגרמני העומד שמה: אמא לא ילדה אותך? אתה לא היית ילד? איך אתם עושים דבר כזה? ומרוב האכזריות שלו, לקח את הרובה ישר לפצוץ של הילד! הרג אותו כשהיה בחיקה. זה שגוען. לקח להם שנים אחר כך להתאושש מהסיריף הזה, באותם השנים היו כמו מטורפים ממש. אחר כך גרמניה היא כמו חיה, אחד פוגש את חבריו ויורה בו, זהו גמרונו. היו צריכים להירגע להירגע להירגע. ומה פירוש השנים האלה? [כלומר איך באו עלינו שנים כאלה?] אלא זה "ישיש" - הוא משיש אחרים. אתם בורחים מהתורה? בורחים מהאמונה? זה התשלום.

מוקדי מכירת ספרי מכון אורח צדיקים ברחבי הארץ:

מוקד מרכזי מושב ברכיה מוסדות "חכמת רחמים" 08-6727523 / 9105* שלוחה 6

חברות	ישראל	קריית גת	באר שבע	תל אביב
• הרב אברהם חזן 052-747-9511 02-537-2265 • הרב משה כהן 054-844-9490	• הספרייה הספרדית רח 08-4122763 • חשבה ספרה 08-4750841	• רחוב שושנה סבגו 75, שכונת כליית 010-2020644 • בוי נרק ישיבת "כסא רחמים" רח' עזריאל 24	• בתאום עם המוקד בברכיה 052-3537492 • רחוב זלמן שניר 054-8083203	• רחוב זלמן שניר 054-8083203

טו. ויש פירוש בדרך דרש. הגמרא אומרת (עירובין דף נ"ה ע"א) "**לא בשמים היא**" לא בגאוותנים היא מצויה. אלה שעושים את עצמם בשמים, אומרים: "מה שאני אמרתי זהו זה, זה קדוש. מי יוכל לחלוק עלי? כולם לא שוים עפר רגלי" ... אתה לא תלמד תורה, כי אפילו תשמע סברא אמתית ונכונה, תהיה לך בעיה להודות על האמת. ובאמת, מה הבעיה? אין בזה שום דבר, אפשר להודות. הגמרא אומרת כמה פעמים שאמורא אומר "הדרי בי" - חזרתי בי. היה חכם שאמר הלכה, הקשו לו, אמר: "הדרי בי". חזרו והקשו לו שוב פעם על ההלכה הראשונה, אמר להם: "הדרי בי". עוד פעם הקשו לו, אמר להם: אמרתי לכם "הדרי בי". כמה פעמים אתם חוזרים? לא, אולי מחר תמצא איזה תירוץ ותחזור לדברך הראשונים, אז הנה לך קושיא אחת שתיים שלש שלא תברח... (ראה ב"ק דף ק"ט ע"א). אבל מה פירוש "הדרי בי"? לא פירושה רק חזרה, אלא פירושה גם ההדר שלי - הכבוד שלי - הדרי בי, הכבוד שלי נמצא בי. איפה מצאנו את זה? בדניאל (פרק ד' פסוק ל"א), מובא שם הסיפור של נבוכדנצר שהלך עם החיות שבע שנים וגידל שערות, ראו איזו חיה נוראה, שמה 'נבוכדנצר', יושב עם החיות, אוכל עשבים, כל הפרטים הובאו שם, הוא בעצמו מדבר, זו הלשון שלו, אחרי שבע שנים נגמרה הגזירה, חזר לעירו רגוע ושלי, הסתפר ונעשה בן אדם, החיה ישבה בחזרה על הכסא של המלכות¹⁴ ... אז כשהוא חזר מהמקום של החיות, אמר 'ביה זימנא מנדעי יתוב עלי, וליקר מלכותי הדרי וזיוי יתוב עלי' - באותה שעה המדע שלי - השכל שלי חזר לי ברוך ה, 'וליקר מלכותי הדרי'. מה זה 'וליקר מלכותי הדרי'? רש"י אומר ולכבוד מלכותי חזרתי, 'וזיוי' - הזיו של האדם חזר לו, 'יתוב עלי'. אבל הטעמים לא ככה. הטעמים הם ככה - 'וליקר מלכותי הדרי וזיוי יתוב עלי' אז

14. יש גם סיפור באותם השנים שנבוכדנצר השתגע, אמרו: כנראה הלק, מי יודע לאיפה הלך? הלך לעזאזל... נעלם, אז לקחו מישהו אחר והמליכו אותו במקומו, אחרי שבע שנים הופיע להם כמו הפתעה, "אני מעולם לא אמות! חוצפנים!" לקח אותם, תלה אותם, העניש אותם, פחד מיה היה להם. כשהגיע זמנו למות והוא מת, הם פחדו, אמרו: מי יודע אם הוא לא משחק בנו? אחרי כמה שעות יצא מהקבר ויתחיל לצעוק "אני אף פעם לא אמות..." מה עושים? אז בנו אויל מרודך אמר: אני אוכיח לכם שהמת הוא, בוא תשימו אותו כאן, כולם יבואו, ולא יגידו לו "שלום חבר..." אלא לא אחד יתן לו סטירה, על הבטן, על הראש, ותראו שלא יענה כלום... עשו לו בזיון שאיך למטה הימין, יתן איש ואולי עשרת אלפים עברו על ידו, "נבוכדנצר אתה לא תמות? הנה מתת..." עוד אחד ועוד אחד, נגמר הסיפור.

טז. "ולא מעבר לים היא" – לא בסוחרים היא מצויה. אלה שכל הזמן עסקם במסחר אומרים: אני סוחר, אחר כך כשאני אלמד אני אתרכז. לא תוכל להתרכז! קשה מאד. בודדים היו חכמים בג'ראב שהיו סוחרים, אבל המסחר היה עראי והלימוד היה עיקר, היה חכם גדול שמו רבי יעקב כהן גדישא שהיה חכם מופלא, חכם מיוחד במינו, הוא היה מתפרנס מעבודה בצורפות, והיה ראש הצורפים היהודים. כשפעם הייתה איזו גזירה על הצורפים היהודים שהגיעה מתונס, הוא הלך, נסע לתונס וביטל אותה, היה לו כח, "צח לשון", "ניב שפתיים". אז ביום ששי [לפני שהלך לבטל הגזירה] הוא היה מתכוון ליסוע ביום ראשון באניה (לא מטוס כמו היום, אלא שלושה-ארבעה ימים נוסעים, הולכים והולכים והולכים), אז חשבו ביום שבת שאת השיעור של "ארבע אמות הלכה" [שיעור בגמרא בעומק העיון] לא יתן אותו, איך הוא יכול לתת שיעור? והנה ביום שבת נתן שיעור כמו שאין לו שום דבר... היה מרוכז כולו בשיעור. התפלאו על זה. רבי כלפון כותב עליו (עיי' במבוא לספר שלום דוד ח"ב, ונדפס שוב בהקדמה לספר הלכה למשה הנד"מ אות ב') שהיה לו כח של "פושט צורה ולובש צורה". בשעה שהיה לומד תורה, כל העולם כולו בטל ומבוטל כלפי מלה אחת ברש". זה העיון שלו. פירשו בזה גמרא בגיטין (דף ט"ז ע"א) הגמרא שם אומרת שלכל אחד מהתנאים יש לו שם תואר מיוחד, רבי מאיר חכם וסופר, רבי יהודה חכם לכשירצה. מה הפירוש חכם לכשירצה? מתי שירצה יהיה חכם, ומתי שירצה יהיה טיפש? זה שבח זה? מה זה "חכם לכשירצה"? אומר מהר"ץ חיות שלחכם הגדול יש זמנים שאינו יכול ללמוד, יש לו זמנים שהוא טרוד, יש לו כאבים, יש לו בעיות, יש לו יסורים, יש לו צרות בבית, ואז הוא לא

פדיון נפש

לאור הסכנות האורבות לפתחנו ח"ו ראוי
מאד לערוך פדיון נפש בערב ר"ה ובערב
יוה"כ וכפי הבטחתו של רבנו חיים ויטאל
תלמיד האר"י הקדוש העושה כן מובטח לו
שמושלים שנתו

ע"ש הרה"ק
רבי חיים יצחק ויטאל
זכרו לרחוק
רבי שמואל מיראם זצ"ל

הרבנים על מה שכתוב בספר
המונצח, שמהחליל ו"ל בערב
מיכות היה מחלק הקופה,
והכוונה על קופה זו של פדיון
נפש ולא שהיה נבאי (צדקה)
והעושה פדיון באופן זה בודאי
שמושלים שנתו. עד כאן.

עין להרב טמן ששון ר"ל
בדף קל"ג סוף ערך, שהביא
בשם ספר המונצח של הרב
מאיר בתיאיר ז"ל שקיבל
מרבז הר"י ווילנא זללה
כתוב בגליון בספר בית
מועד שמונה הרב חיים
ויטאל ז"ל היה נרג בכל ערב

ראש השנה לעשות פדיון נפש
באופן זה, והוא שבערב יום
ראש השנה היה מונצח הק"ס
סרנות לפדיון נפש. מניין
כלבד והיה סימרה, ואחר כך
בערב יום המצואים היה עושה
הפדיון עצמו, ושומרים ובערים
מיכות רוח מחלקם, וזה מונצח

המושגין בפדיון בעבור 26 ש"ח לכל נפש

יתקשר לטל. 055-6746187

כל ההכנסות יועברו למשפחות בני תורה בערב טובות מנובא במוקדו

שבִּחוּת :
קדִישׁוֹ
הַשֵּׁשֶׁת יָמִים בְּשֵׁשֶׁת יָמִים

וְכֵן הָיָה שֶׁלֹּא הָיָה בִּי, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה
 אֲנִי יָדָהּ הַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה
 אֲנִי יָדָהּ הַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה
 אֲנִי יָדָהּ הַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה

הַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה וְהַיּוֹמָה

אֵל הָאֱמוּנָה מִיָּד אֵשֶׁתֶּךָ בִּי יוֹם הַיּוֹמָה מִכֵּן דִּי מִכֵּסֶה

חכם. אבל לרבי יהודה היה כח גדול כזה "חכם לכשירצה", מתי שירצה יפשיט מעליו כל המחשבות הטורדות ויתעסק בחכמה. "חכם לכשירצה" זו מעלה גדולה מאד שמעטים כאלה שזוכים לה, ככה כותב מהר"ץ חיות בגיטין. אז כאן התורה "לא מעבר לים" - מי שמוחו מעבר לים לא יכול להיות בתורה.

לא פוסקים על פי מלאכים

יז. ויש עוד פירוש אחר, "לא בשמים היא" התורה לא בשמים, אם יש מחלוקת תאמר: אה, נגלה אלי בחלום, בא אלי המגיד ואמר לי הפירוש הנכון שכתב מרן הוא כך וכך. שני פירושים, אחד הוא אמתי ואחד לא, לא בונים על זה! היה חכם אחד באיזו הלכה בהלכות חציצה (יורה דעה סימן קצ"ח) שמרן כתב שני פירושים בדעת הרמב"ם, והאחרונים אמרו שהפירוש השני הוא הנכון, והוא מצא במגיד מישרים (פרשת ויקהל מהד"ב) שהמלאך של מרן אמר לו: הפירושים שפירשת בדעת הרמב"ם, הראשון הוא האמת והשני הוא פלפול, אבל אל תמחק אותו כי קודשא בריך הוא חדי בפלפולא דאורייתא, אבל העיקר שהרמב"ם התכוון לפירוש הראשון. [אז הוא רצה לפסוק לפי הפירוש הזה]. אמרתי לו: לא פוסקים על פי המגיד, יש כמה דברים במגיד מישרים שאין הלכה כמותם (עיי' בירחון או"ת כסלו תשנ"ג ס" ל"ו). מגיד מישרים (פרשת ניצבים) אומר למרן ביום ראש השנה אל

תאכל הרבה ואל תשתה הרבה, אל תאכל בשר, תשתה רק מים. אע"פ שכתוב "אכלו משמנים ושתו ממתקים" (נחמיה ח', י') זה להמוני העם, אדם כמוך יצום ויתענה. לא יצום ממש, אלא יאכל מעט. מביא אותו כף החיים (סי' תקצ"ז אות י"א) ואמר: אף אחד לא חושש לדבריו, הלכה לא כדבריו. היה בעל חכם צבי, גאון אדיר שהוא היה גם תקיף, ומביא הגאון יעב"ץ (ספר תורת הקנאות דף מ"ח ע"א) בשמו שאמר "שמעתי מאבא שמרן הבית יוסף היה חכם יותר מהמלאך שלו" ... יש לו מלאך שנברא מלימוד המשניות, זה מלאך, אבל לא הגיע לדרגה שלו, לכן הרבה פעמים בקבלה לא הולכים המקובלים על פיו, אלא הולכים על פי האר"י, כל אחד והדרגה שלו איפה שהגיע, "לא בשמים היא"¹⁵, "אלא פוסקים על פי בית דין של מטה שמכירים שהקב"ה מאיר עיניהם לפסוק את הפסק הנכון. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

15. לכן גם דברים שעשו ראשונים על ידי שאלת חלום והביאו פסקים שהם לא כהלכה, הרב עובדיה אומר (בשו"ת יביע אומר ח"א חנו"ח סי' מ"א-מ"ב) שלא חוששים להם, זה חלומות בעלמא, "ואין חלום בלא דברים בטלים" (ברכות דף נ"ה ע"א). הביא שככה כתב שבולי הלקט (סי' קנ"ו). כתוב שמה (בשו"ת מן השמים סי' א') שהאשה יכולה לברך על הלולב בחג הסוכות, היא תברך? לא מברכים. כתוב שמה (סי' נ"ב) כשעושים זימון בשלשה צריך לומר "אלקינא". מה פתאום? מפורש בגמרא (ברכות דף מ"ט ע"ב) שלא אומרים. "לא בשמים היא". [וראה עוד באורך בעלון זה לעיל, מה שדבר בזה מרן רבנו זצ"ל. המערכת].

דרשה ממרן רבנו הגדול זצ"ל לחודש אלול

ובסופה קבלות שכתב מרן זצ"ל לתלמידי הישיבה לקבל עליהם במשך השנה

(מספרו קובץ מאמרים ח"ב עמ' ג')

תינוקות של בית רבן, וכשקראו בקהלת (ב' י"א) "ואין יתרון תחת השמש", למדו גם מאמר חז"ל: "אבל למעלה מן השמש יש יתרון - והוא התורה". אבל כיום בעוה"ר הכסף למעלה מן הכל. כשפנה ראש הממשלה בגין בבקשה לציבור המורים להפסיק השביתה, מה ענו המורים? ראש הממשלה גילה בורות מדהימה וכו' (אמנם בינתיים חזרו הלימודים למסלולם מסיבה בלתי צפויה). וכאשר פנה מרן הגר"ע יוסף נר"ו למורים יראי שמים שעל פי ההלכה אסור להם לשבות וכו', קיבלו 4000 מורים חרדיים את דעתו ולא שבתו, זהו כחה של תורה! כמו שכתב הרמב"ם (בפרק י"ג מהלכות שגגות ה"א): ומנין שאין הכתוב מדבר אלא בבית דין הגדול? שנאמר: ואם כל עדת ישראל ישגו. ומנין שעד שיהיו כולן ראוים להוראה? שנאמר: ואם מעיני העדה - עד שיהיו כולם כעניים. ע"ש. היתכן שיפנו האיברים עורף לעינים, ויטענו שגילו "בורות" בראייתם?

כתוב בקהלת (ד' י"ב): "כי בצל החכמה בצל הכסף", "שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו" (שם י"א א'). כל מלה בלשון הקודש יסודה בעומק טבע הדבר ושרשו. בספר לשון חכמים להגר"ח ז"ל אחר לימוד התנ"ך בליל שבועות כתב נוסח זה: "אורייתא, אורייתא! הא אהבה ורשפין דשלהובא דלבא אבתרך" (והוא מלשון הזהר פרשת משפטים דף ק"ד ע"א). נקח למשל את המלה **מים**, בדורות קדמונים חשבו שהמים הוא יסוד פשוט מארבעה יסודות: אש רוח מים עפר. ובדורות האחרונים נתגלה שהוא מורכב משני חלקים מימן וחלק אחד חמצן. והנה נרמז זה במלת **מים**, שתי מימין (שני חלקי מימן), ואות יו"ד - רמז לאויר הזך ביותר, הטוב לבריאות האדם, כמו שאנו רואים שהאש מכלה את החמצן, ולכן חסר בה יו"ד, אבל **איש** עם יו"ד, רומז כי האדם זקוק לחמצן למען חיותו. גם הצורה של המלה **מים** מראה על זוגיות, כמו ידיים, עינים, אזנים, רגלים, מספריים וכו'. ולכן אין אומרים בעברית מדויקת "אצבעיים" רק "אצבעות", כי יש יותר משנים. אבל אומרים "שמים" כי הם "שנים", חצי הכדור שמעל לראשנו, והשמים שמתחת לרגלינו. וכן המים הם שנים - המים העליונים והמים התחתונים. במלת "מים" - יש שתי מימין, אחת פתוחה ואחת סגורה, מ"ם - רומז לממון, יש לך אדם שידו פתוחה ויש שידו קמוצה. ועל זה אמר הכתוב: "שלח לחמך על פני המים", ולא "מתחת למים" מ"ם סתומה, אלא למעלה "על פני המים" - ואל תחוש לממונך, "כי ברוב הימים תמצאנו" - שכל מה שאתה נותן, לא יחסר לך, אלא יחזור לך במשך הזמן. וכמו שפירשו על המשנה (שבת פ"ב מ"ז): שלשה דברים צריך אדם לומר בערב שבת עם חשכה - הוא באלף הששי שלנו, "עשרתן" - "עֲשֹׂר תָּן", להפריש מעשר כספים לצדקה. ואם תאמר "ערבתן" - "עָרַב תָּן"? על זה אמר: "הדליקו את הנר" - כמו שהנר אין אורו חסר כלום אם לוקחים ממנו, וכ"ש לעמלי תורה דאיכא תרתי, מצות גמילות חסדים והשתתפות בלימוד התורה. וידוע מה שאמר הצר ניקולאי מלך רוסיה "אם מתוך מיליון וחצי יהודים יצא אחד כמו מנדלסון, די לו", קל וחומר בלימוד התורה, אם יצא בחור אחד מהישיבה

זה מה שאמרתי בערב לחזנות ושירה מזרחית במלון אשקלון, אור לי"ח אלול התשל"ח בס"ד.

מורי ורבותי!

בפרשת השבוע שעבר קראנו: "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו וגו'", כותב בעל הטורים: לימדה אותנו התורה, שתצא אליהם, ואל תניחם לבא עליך פן ישחיתו הארץ. ע"ש. וכיון שכתוב "אויבך" בלשון רבים, התורה רמזה בזה לשני סוגי אויבים: אויב גשמי ואויב רוחני, כמ"ש בחובות הלבבות (סער יחוד המעשה פרק חמישי) שחיללים החוזרים מן המלחמה פגעו בחסיד אחד, ואמר להם: נצחתם את המלחמה הקטנה, ועוד לכם להלחם במלחמה הגדולה. אמרו לו: מהי המלחמה הגדולה? אמר להם: מלחמת היצר. וכמו שבמלחמה הגשמית כתב בעל הטורים שצריך להקדים ולצאת לשטח האויב להלחם בו, כן במלחמת היצר צריך להקדים שלשים יום לפני ר"ה לבטל קטרוג השטן. ונרמז בכתוב: "כי תצא למלחמה וגו' - שלשים יום לפני כן - תצא למלחמה על אויבך", ואז "נתנו ה' אלקיך בידך". **מסימני** המלחמה - השופר, כמו שנאמר: "מרחוק יריח מלחמה, רעם שרים ותרועה" (איוב ל"ט כ"ה). ומכאן נהגו האשכנזים לתקוע בשופר בכל חדש אלול להכריז על המלחמה עם היצר. ומנהג הספרדים לקום לסליחות במשך כל החדש, כמאמרם ז"ל במסכת ברכות (דף נ"ח ע"א) "הבא להורגך **השכם** להורגו". "קדמיה לרשיעא עד לא יקדמינך" (ב"ר פרשה ע"ב אות א'). ובפרט בסליחות הנפלאות לפי מנהג ג'רבה, שמלאים אוצרות של מוסר ויראת שמים. ואמרת פעם, שלא הוצרכו אבותינו ללמד שיעורי מוסר מדי יום, כנהוג עכשיו בישיבות, מלבד הטעם הפשוט שהדורות הראשונים היו יראי שמים מצד עצמם, הנה נוסף עוד, כי בארבעים יום של אלול ועשי"ת, היה מצבר רוחני גדול של יראת שמים שאפשר לדלות ממנו למשך כל השנה.

ישנה דרך נוספת בעבודת השם, והיא דרך השירה והנגינה, על ידי נגינה אדם שורה עליו רוח הקודש, כמו שנאמר באלישע: "והיה כנגן המנגן ותהי יד ה'" (מ"ב ג' ט"ו), על ידי הנגינה אדם מתפשט לרגע מענייני העולם העכור ומתעלה לספירות עליונות. וכבר רבי יהודה הלוי (בספר הכוזרי מאמר שני אות ג') שיבח את הנגינה, ואמר שהעבודה בשמחה לא פחות מן עבודת ה' בסגופים ובתעניות, ובתנאי שתהיה לשם שמים. [וראינו בדורנו כמה זמרים חילוניים שחזרו בתשובה מתוך כיסופים וערגה לבורא כל הנשמות].

אנו רואים במו עינינו שאין תקומה ח"ו לעם ישראל בלא התורה! שום דבר לא יכול לשמש תחליף לתורה! לא חלוציות, ולא לאומיות, ולא שפה, ולא מולדת, ולא מדע, ולא כלום. כי כל אלה טובים רק על בסיס התורה והאמונה. מעולם לא שמענו מורים תורניים משביתים לימודים בחו"ל על תביעות כספיות, למרות ששכרם היה זעום ביותר. כי כולם ידעו ולמדו שאין העולם קיים אלא בהבל

היסקון כרת

בערב ראש השנה בערב כיפור

או שילוח הדעה
086727523
או בעמדת
נדרים מלא

התקשרו *9105
נעת:

חכמת רחמים חברי עבוד את הכף

עלתה יפה במשך 45 דקות, ואינני נשען על שום דבר, רק עומד על יד הרמקול
[אחרי שעברתי תאונה קשה בשנת תשל"ד בעוה"ר], וכאילו זכותו של אבא ז"ל
היתה מסייעת ומחזיקה בידי.

במדרגת חצי מהגר"ע יוסף, די לנו!
אמר הכותב: אמת אגיד, כי בבקר י"ז אלול התשל"ח, הייתי בחלומי מתרגש מאד
מן הדרשה שאדרוש באשקלון. וחלמתי שאבא ז"ל עומד על ידי, ואני אומר:
"כבוד אבא מארי הגאון שליט"א, כבוד הרבנים ואישים נכבדים". וב"ה שהדרשה

בס"ד, בני ברק, יום י"א בסיון התשמ"ז

עשר קבלות

אני מקבל על עצמי בל"ן למשך חדש ימים מיום ט"ו _____ עד ט"ו _____, ואם אעבור על אחת מהן במשך הזמן הנ"ל עלי לשלם 1 שקל חדש בל"ן לכל מוסד של צדקה שאמצא לנכון. ואלו הן הקבלות:

עיון - א) לא להכנס לכתה בלתי עיון כל השיעור מראש, ולשמור על זמני ההכנה לשיעור כבבת עין.
שינון - ב) לשנון לשון הגמרא בעל פה תמיד, בערך 10 שורות ליום, באופן שהסוגיא תהיה שגורה בפי תמיד.
חידוש - ג) להשתדל לחדש לפחות חידוש אחד ביום, ולכותבו במחברת מיוחדת.
שיעורים - ד) מלבד השיעורים הקבועים, להוסיף שיעורים פרטיים בבקיאות לפי כחי ולפי ידיעתי.
מוסר - ה) ללמוד כל יום בספר מוסר קבוע לפי בחירתי ולפי תכונותי, כפוף לסדרי הישיבה.
כתיבה - ו) להשתדל לכתוב כמה שורות בכתב ספרדי בכל יום.
סדר - ז) להחזיר ספרים שהוצאתי מהספריה כל יום למקומם מיד אחרי הלימוד.
סור מרע - ח) לא לגרום רע או לדבר רע על שום אחד מתלמידי הישיבה.
ועשה טוב - ט) להשתדל לעשות חסד עם יהודי לפחות פעם אחת ביום.
משמעת - י) לקבל את מרות ומשמעת הישיבה, עם אפשרות להעיר הערות לראשי ומנהלי הישיבה בזמן הצורך.

חתימה: _____

כ"ה באלול התשס"ח, יום הולדת לבריאת העולם

שם התלמיד: _____

לקבל בל"ן קבלות דלהלן, אם כולן או מקצתן. כל קבלה שנקבל לסמן ב-X.

א) לימנע משיחה בטלה בימי ראש השנה, ואם אפשר לעשות תענית דיבור.

ב) לגמור פעמיים תהלים בראש השנה. ואם נשאר זמן, ללמוד גמרא או מוסר.

ג) לקום מוקדם בראש השנה, לפני עמוד השחר או סמוך לו, ולהתפלל כסדר בלי דילוג.

ד) להשתדל לא לישון ביום ראש השנה.

ה) ליהזר מכעס וליצנות ולשון הרע ועצבות בכל עשרת ימי תשובה.

ו) לקרוא "חק לישראל" בכל יום בטלית ותפלין במשך כל השנה, ואם הוא ממחר לפחות יאמר תנ"ך בטו"ת, וישלים את השאר במשך היום.

ז) לגמור הלכות בן איש חי שנה ראשונה ושניה, בכל שבוע במשך כל השנה.

ח) לעבור על פירוש רש"י פרשת השבוע במשך כל השנה.

ט) להשתדל לחדש חידוש אחד בגמרא בכל יום, או ללמוד דף גמ' כל יום עם חברותא.

י) לערוך שו"ת מסודרת אחת לחודש ולהעתיקה במחברת.

יא) להשתתף בשיעור "דף היומי" בכל יום, או ללמוד דף גמ' כל יום עם חברותא.

יב) להשתדל ללמוד לכתוב ולקרוא בכתב ספרדי, ולהקפיד על כתב יפה.

יג) לתת צדקה בכל יום (אפי" פרוטה), חק בל יעבור, ובשבת יתן במוצ"ש.

יד) להפריש מעשר כספים, גם מדמי כיס.

טו) לעשות חסד ליהודי, לפחות פעם אחת ליום.

טז) לעזור לחבר, אם בממון אם בלימוד אם בעצה וכדומה.

טזב) ליהזר משנאת חנם, ולהרבות באהבת חנם.

ונזכה לשנה טובה ומתוקה בעה"ו.

"חכמת רחמים" תכריע בעבור
הבטחון שלך לזכות בשנה מ

"האלף לך שלמה"

בעשדת ימי תשובה,
עשדת הדברים שיסדרו לך את השנה

03 הוצ עין	02 הקדשת ימי הלימוד במוסדות בעשרת ימי תשובה להצלחתכם	01 תיקון כרת בערב ראש השנה
08 פדיון	07 סגולת הבן איש חי זצ"ל עם האבנים בלב ים	06 תפילה של השליחים הקדושים בקבר של הסבא קדישא זצוק"ל

וכל זה בסך 250 ₪ * 4 גי

105

מענה אנושי 24 שעות

התקשרו
כעת:

השמות יזכרו בל"נ לפרטי פרטים על
כל בקשותיהם. (בתפילת הנעילה ברכה כללית)
ניתן להעביר עד 5 שמות

נאמן

דרך את הכף ושלמת

לירג

שנה:

05 תפילה
ב"אהל הצדיקים"

04 מנין כהנים
מיוחסים בגזירת
בית דין

את
הרע

10 תפילת הכהנים המיוחסים
רבי ברכאל ורבי חננאל ורבי
רחמים בשעת הנעילה!!!

09 תיקון כרת בערב יום
הכיפורים

נפש

אפשר מכספי
מעשרות

מט' נר (מצווה)

בעמדת
נדרים פלוס

שלחו הודעה
08-6727523

*9

רב קווי

חידושי מרן רבנו הגדול זצ"ל לפרשת וילך מכתב יד קדשו

נמסר באדיבות ר' הראל זנזורי הי"ו וכל הזכויות שמורות

בדה"א (כ"ח ה) ומכל בני וגו' ויבחר בשלמה בני. ובשמואל א' (י"ד י"ט) וההמון אשר במחנה פלשתים וילך הלך ורב. ושם (כ"ה כ"ז) ועתה הברכה הזאת וגו' ונתנה לנערים, ר"ל תנתן לנערים. והוא בדיק כמו העם הזה וזנה. ועפה"א מובן יפה הכתיב בשמואל ב' (י"ט מ"א) וכל עם יהודה ויעבירו את המלך. וע"ע דניאל (א' כ'). ובפרשת בשלח (ט"ז ל"ד) [[כאשר צוה ה' אל משה ויניחוהו אהרן וגו', ר"ל הניחו אהרן. ובשמואל א' (י"ז כ"ד) בראותם את האיש וינוסו מפניו. ובמלכים א' (ט' כ"א) בניהם אשר נותרו אחריהם בארץ וגו' ויעלם שלמה למס עובד. ובמלכים ב' (כ"ה כ"ב) והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנצר מלך בבל ויפקד עליהם את גדליהו וגו'.

וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ וגו'. אלהי נכר בגימ' ישו, הארץ בגימ' ומרים. (שו"ת מן השמים מהדורת ר' ראובן מרגליות בפתיחה סוף עמוד כא. בשם רבינו יעקב ממרויש ששאל לבעל החלום).

פסוק י"ז. וחרה אפי בו ביום ההוא ועזבתם וגו'. ידוע שמלחמת העולם השנייה פרצה ביום 1 בספטמבר 1939 למניינם, שהוא יום עש"ק פרשת כי תבא (פרשת התוכחה) י"ז באלול התרצ"ט. והיא שיכלה מיליונים מאח"י בעוה"ר, השם יקום דמם. וזהו רמז "ביום ההוא" ביום י"ז לחדש אלול (כי פרשת וילך נקראת באותה שנה בחדש אלול, וכן הוא ברוב השנים, כשחל ראש השנה ביום חמישי או ביום שבת כידוע. גם וילך בגימט' אלול). ומלחמת העולם הראשונה פרצה בשנת תרע"ד ונסתיימה בשנת תרע"ח, ועיצומה של מלחמה היה בשנת תרע"ו. והשנייה פרצה בשנת תרצ"ט ונסתיימה בשנת תש"ה, ועיצומה היה בשנת תש"ב. והנה הכל רמזו כאן: ומצאוהו רעות (תרע"ו) רבות וצרות (תש"ב). השם יאמר די לצרותינו ולצרות עמו ישראל אכ"ר.

וחרה אפי בו. ר"ת בגימטריא ט', אפי בו ר"ת אב. ובימינו השואה הנוראה התחילה בעוה"ר ביום י"ז אלול התרצ"ט (1 בספטמבר 1939 למניינם). וזהו רמז ביום ההוא"א גימטריא י"ז. ושם הפרשה וילך בגימטריא אלול. וגם על הרוב נקראת פרשת וילך בחדש אלול. ודו"ק.

פסוק י"ח. ואנכי הסתר אסתיר פני וגו'. הסתר בחורבן בית ראשון, אסתיר בחורבן בית שני, על כל הרעה וגו' שנאת חנם בבית שני, כי פנה אל אלהים אחרים בבית ראשון. ע"ד במאי דסליק פתח.

הסתר אסתיר פני. ר"ת הא"פ, רמז לתחילת האנטישמיות בגרמניה שהיו קוראים בלעג ליהודים הא"פ הא"פ, ר"ת הירוססלימה אסט פרדיטה (פירוש: ירושלים נפלה). ומה נפלא כי גם דבר זה נרמז בתורה במקומו, וטעמו "על כל הרעה וגו' כי פנה" וגו', רמז להשכלת ברלין שהביאה לכפירה והתבוללות ולבסוף לשואה בעוה"ר.

אסתיר פני. אסתיר נוטריקון אשכנז ספרד תימן ירושלים, והם ד' נוסחאות ומנהגים עיקריים בתפלה. נוסח אשכנז, נוסח ספרד, נוסח תימן, נוסח ירושלמי, והכל בא מחמת הגלות והסתרת פנים בעוה"ר.

פסוק י"ט. ועתה כתבו לכם. כתבו בגימ' שם הפרנסה חת"ך, שאם כותב ס"ת לעצמו מוכיח שעוסק לשמה ולא להסתחר בכתיבת סתו"מ, ואם עוסקין לשמה רואים סימן ברכה כדאיתא בפסחים (דף נ' סע"ב). ע"ש. וזהו כתבו לכם ויהיה לכם פרנסה.

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וגו'. דעת ספר החינוך שהמצוה האחרונה מן התרי"ג היא מצוות כתיבת ס"ת, ולדעת הרמב"ם המצוה האחרונה היא איסור יין נסך בפרשת האזינו ישתו יין נסיכם, ולדעת הרמב"ן המצוה האחרונה היא ברכת התורה, כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו. (ע' להרמב"ם בזה"מ מ"ל"ט קצ"ד ולהרמב"ן במ"ע ששכח הרב מצוה ט"ו). ולכולהו נעוץ סוף תרי"ג מצוות בתחלתן. לספר החינוך ללמדנו שמצוה לפרות ולרבות בתורה, ולהרמב"ם רמז שאסרו סתם יינם משום גנותיהם, ולהרמב"ן כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה. ודו"ק.

את השירה הזאת. את לרבות תנ"ך, שבכלם יש בהם מעין השירה הזאת (ל"א מלכים דיהושע ועשרת בני המן). ולמדה זה תלמוד. שימה בגימ' שנה, זו משנה. בפניהם בגימ' קבלה.

ולמדה את בני ישראל וגו'. נ"ב: ולמדה בגימ' פ"ה. רמז לפרשת ויהי בנסוע הארון שיש בה פ"ה אותיות ונחשבת כספר בפני עצמו. ע"ש שבת (דף קט"ז ע"א).

ל"א א'. וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל. צריך ביאור, שהרי כל מה שכתוב בחומש דברים אמר לבני ישראל ומה הלשון אומרת וילך משה וידבר וגו'? ונראה ע"פ מה שכתוב בזהו הקדוש ששלושים יום קודם הפטירה מסתלק הצלם וכו'. ע"ש. וזהו: וילך משה (על דרך מ"ש ונערותיה הולכות לפי דרשת חז"ל) וזהו שאמר ג"כ לא אוכל עוד לצאת ולבא כפי חז"ל (עיי' רש"י ז"ל). והבן.

וילך משה. ע"פ רוב נקראת וילך בחדש אלול אע"פ שמרע"ה הלך בז' באדר. ושמעתי רמזיפה בזה כי אמרו רז"ל שמרע"ה נולד לששה חדשים בתר דאהדרה, וכשתחשוב למפרע ששה חדשים מהלידה תמצא וילך איש מבית לוי בחדש אלול. ולכן פרשת וילך נקראת באלול, שע"י וילך איש מבית לוי נעשה וילך משה. ועיין סוטה (דף י"ב סע"א). ודע שאם נצו" מחוברות קוראין פרשת האזינו או פרשת וזאת הברכה בחק לישראל פעמיים, והנ"ך והמשנה והגמרא של פרשת וילך הלכו לאיבוד. לכן יש לנהוג בשבוע הראשון לקרוא נ"ך ומשנה וגמרא וזהו ומוסר והלכה של וילך, ואח"כ בשבוע הבא של האזינו וכו' כסדרן.

פסוק ב'. בן מאה ועשרים שנה אנכי היום. ע' בסוטה (דף י"ג ע"ב) שדרשו מה ת"ל היום, היום מלאו ימי ושנותי, ללמדך שהקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים מיום ליום וכו'. ע"ש. אפשר הטעם על פי מ"ש בספרים שביום הולדת האדם מזלו גובר, ולכן לגבי שאר בני אדם א"א שימות באותו יום, אבל לגבי הצדיק שהולך ישר לגן עדן שפיר הוא מזלו גובר. ודו"ק.

רש"י בד"ה אנכי היום וכו' ביום זה נולדתי וביום זה אמות. עכ"ל. לולי דבריו נראה שזה אמר בששה באדר שאז מלאו ימיו ושנותיו והוא בן ק"ך שנה, ולמחרת ז' באדר הוא יום הולדת הקכ"א. וכן נראה ממה שכתוב (לקמן פסוק י"ד) הן קרבו ימין למות ולא כתיב הגיע יום מותך, וכן שהספיק לומר שירת האזינו באזני העם. ולמחרת אמר וזאת הברכה סמוך לפטירתו ממש.

פסוק ג'. ה' אלקיך הוא עובר לפניך וגו' יהושע הוא עובר וגו'. יש לפרש, אימתי "ה' אלקיך עובר" וגו', דוקא כש"הושע הוא עובר" (ועיין רש"י פרשת ואתחנן בד"ה כי הוא יעבור וכו' ע"ש), והכל מאמר אחד.

פסוק ד'. אשר השמיד אותם. נ"ב: אשר השמיד בגימ' ראש השנה. שיכוין בר"ה שהקב"ה ישמיד כל שונאי ישראל וכמו שאומרים שיתמו אויבינו וכו'.

פסוק ו'. חזקו ואמצו וגו' כי ה' אלהיך הוא הוולך עמך וגו'. "אמצו" ר"ת אבינו מלכנו צורנו וגואלנו.

פסוק ט'. ויכתוב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי. פירש"י כשנגמרה כולה נתנה לבני שבטו. ופירש בשפתי חכמים בשם מהר"ן (שפירא?) כוונת רש"י שפירוש "התורה הזאת" הנזכר כאן היינו כל התורה מבראשית עד לעיני כל ישראל, ולא כמו התורה הזאת שכתוב אחר זה (בפסוק י"א) שר"ל משנה תורה לבד, דלמה יתן להם משנה תורה לבד לכהנים ולא כולה. ע"כ (והובא בעיקר שפתי חכמים בקיצור). ובמחכ"ת לא כיוון רש"י לזה, דא"כ הול"ל: "את התורה הזאת. מבראשית עד לעיני כל ישראל", ולמה קבע דבריו במלת ויתנה, ומאי לשון כשנגמרה כולה? אלא כוונת רש"י דהתורה הזאת היינו ספר משנה תורה כמו בפסוק י"א, אלא שלא תאמר שנתן להם רק ספר משנה תורה לחוד, לכן פירש כשנגמרה כולה וכו', ר"ל שצירף ספר משנה תורה לשאר החומשים וכשנגמרה כל התורה כולה נתנה לבני שבטו. ודו"ק.

פסוק ט"ז. הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ. רבותינו דרשו (בסנהדרין דף צ' ע"ב) מכאן לתחית המתים מן התורה דכתיב הנך שוכב עם אבותיך וקם. וביומא (דף נ"ב ע"ב) מנו פסוק זה עם פסוקים שאין להם הכרע (אם תיבת "וקם" חוזרת למעלה או למטה). אך הראב"ע כתב, שלא יתכן היותו דבק עם אשר לפניו, כי מה טעם העם הזה וזנה. ע"כ. וכוונתו שהיל"ל העם הזה יזנה, ולא וזנה. אולם באמת מצינו כיוצא בו בפרשת ויקרא: ואת עור הפר ואת כל בשרו, על ראשו ועל כרעיו, וקרבו ופרשו, והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה (ויקרא ד' י"א). ורז"ל אמת ודבריהם אמת. וכן במלכים א' (ט"ו י"ג) וגם את מעכה אמו ויסירה מגבירה. ועיין רד"ק שם. ובמלכים ב' (ב' י"ד) אף הוא ויכה את המים. ושם (ט"ז י"ד) ויקרב מאת פני הבית. ובשמואל א' (י"א י"א) ויהי הנשארם ויפוצו. וכן את קירות הבית סביב להיכל ולדביר ויעש צלעות סביב (מלכים א' י"ד). ועיין רש"י בפרשת בשלח בפסוק עזי וזמרת יה וכו' שהביא כמה דוגמאות. ע"ש. אלא שכולם עתיד מהופך לעבר, וכאן להפך. וע"ע

בית נאמן

עד שיבאו שפתותיכם מלומר די!"

פתיחת
הפרנסה

מענה אנשי 24 שעות, רב קווי

למען תספור

"כל רופא הולך אתו מלאך, ועם הרופא הטוב ביותר הולך מלאך רפאל"

הרופא, הוא הסתפל ואמר: הבאתם אותי לגוסס? מחיה מתים אנכי? "האלקים אני להמית ולהחיות" (מלכים ב' ה', ז')! אמרו: לא, תשוב.

הוא יושב ורואה שישי סימן טוב, החולה הזה מתחיל להשתפר. אמר: עכשו נראה אותו, התחיל לרשם ברצף [מרשם]. הלכו להביא את התרופות, **בינתיים הוא מסתפל עליו ורואה שהוא יותר טוב**. אז התרופות האלה לא בסדר [כי הן מיעדות לחולה בחולי גדול]. אמר: תקראו לשליח מהר, צריך להביא תרופות חדשות. נתן רצפט לתרופות חדשות. אחרי כמה דקות הפנים של החולה נהיו יותר טובים. אמר: תביאו אותו עוד פעם, תמחק את זה, הביא להם רצפט חדש. פעם רביעית אמר: מה יגידו עלי? זה משגע... כל פעם מחליף רצפטים. לא יכול להיות. לא קרא לשליח, הביא את התרופות השלישיות או הרביעיות וניחם אותם בצד, ישב והתחיל להסתפל עליו. הסתפל עליו וראה שהחולה פותח את העיניים ומדבר. הוא התפלא: מה זה? לא ראיתי מחלה כזאת בחיים, רופא שבא ליד החולה, והחולה הולך ומבריא... אמר לו: אדוני הרופא, תשמע, לפני שבוע אני הייתי אצל רב גדול - המגיד ממזריטש. אני לא כל כך חסיד, אבל הוא אמר לי דבר שלא הבנתי. אמר לי: תשמע, עם כל רופא הולך מלאך, והרופא הגדול שבכלם, **הולך אתו מלאך רפאל**. אז אם מלאך רפאל נמצא איתך, הכל מתרפא מאליה. אמר לו: מי זה שאמר לך דבר כזה? אמר לו: המגיד ממזריטש. הרופא הזה היה יהודי מתבולל, והדברים האלה נכנסו בלבו. אמר: אני חייב לראות את האדם הגדול הזה. בא אליה, חזר בתשובה, וזרק את כל המעשים הרעים שלו. קשטב לפני המגיד ממזריטש, אמר לו המגיד: תשמע, אני ארפא אותך רפואת הנשמה, ואתה תרפא אותי רפואת הגוף. כי למגיד ממזריטש היו כאבים בגללים, היה לו קשה מאד ללכת. ספלי אחד בשני, כל אחד נתן לשני משהו. ויש אומרים שהרופא הזה נעשה אחר כך אדמו"ר, קראו לו "האדמו"ר הרופא" - רבי חיים דוד פרינהרד. והוא אמר מלה מוזרה, הוא אמר בדור הזה - לפני מאתיים שנה - חדשו דברים שגם שלמה המלך לא ידע. כלומר את כל החקירות ודברים אלה. לא כתוב ששלמה המלך ידע פקסים, הוא ידע חכמה גדולה שיש בעולם, אבל להמציא דברים מכוניות לא המציא. אמרו, למה הוא לא המציא מכוניות? כי אם המציא מכוניות תראה רחמנא לצלח כמה תאונות יש בעולם, אמר: עדיף בלי מכוניות, בני אדם יותר רגועים ויותר שלווים. אז מלאך רפאל נקרא על שם הרפואה. (בית נאמן גליון 475 אות כ"ב והערה).

פתיב בסוף [תפלת] העמידה שצריך לומר "עושה השלום". מה ההבדל בין "שלום" או "השלום"? הסופר של מעלה נקרא 'ספרי א-ל'. (המלאך הזה 'ספרי א-ל' אני מחלק אותו לשנים בקריאתו [ספרי א-ל] כי לא כדאי לומר שם מלאך, רק 'מלאך', 'גבריאל', 'רפאל' ו'אוריאל' מתר להגיד. לא צריך לחלק אותם לשנים). יש הרבה מלאכים שהסוים שלהם הוא "א-ל" כלומר מלאכים של ה', והתפקיד שלהם נמצא בתוך השם שלהם [ראה להלן]. והמלאך הזה סופר את הנזירות של ישראל. לכן אומרים "עושה השלום", השלום גימטריא ספרי א-ל, ואני מצאתי ש"השלום" גימטריא "זכרנו לחיים", הוא המזכיר והוא הסופר. "זכרנו לחיים" זה 381. וגם "בן איש חי" גימטריא אותו מלאך. וגם "רופא חולים" גימטריא 381. כלם אותה גימטריא, בן איש חי, זכרנו לחיים, והמלאך הזה ורופא חולים, כלם 381. לכן מצוה גדולה ללמד בן איש חי בראש השנה, ללמד בן איש חי, יש בו מתיקות מחדת. אמנם יש הלכות שיש בהם מחלקת, אבל גם רבי עקיבא שאף כל התורה כלה ידע אותה, "שלח נא ביד תשלח" (שמות ד', י"ג) - ביד רבי עקיבא (אותיות דרבי עקיבא אות צ'), חלק מההלכות אין הלכה כמותו. אבל המתיקות של בן איש חי, והחן המיוחד שיש בדברים שלו, כדאי ללמד אותם לעולם. שנופה לשנה טובה בזכות הבן איש חי.

גבריאל לשון גבורה - מדת הגבורה. רפאל זה רופא, אומרים שכל רופא הולך אתו מלאך, והרופא הטוב ביותר בעולם, מלאך רפאל הולך אתו, הוא לא צריך לעשות כלום. הוא בא מסתפל על החולה, והחולה מבריא לאט לאט עד שהכל מסתדר. היה מעשה במגיד ממזריטש (תלמידו המובהק של בעל שם טוב שהוא ממשיך דרכו) שפעם אחת בא אליו איזה גביר ובקש ממנו ברכה, נתן לו ברכה ואמר לו: תדע לה, שכל רופא הולך אתו מלאך, ועם הרופא הטוב ביותר הולך מלאך רפאל בכבודו ובעצמו. אמר: בשביל מה אמר לי את זה? אני לא יודע מה הוא מדבר. טוב, הלא לעסקים שלו. פתאום הגביר הזה חלה, וכל כך היה אהוב בעיני הקהילה, היה תורם, והיה בעל מדות טובות, אז הביא לו את כל הרופאים, אבל הם אמרו: אין מה לעשות, זה אחר יאוש. והנה שמעו באותו זמן שעבר מלך פרוסיה - מלך גרמניה - ויש לו רופא צמוד שלו. הלכו למלך ואמרו לו: יש לנו אדם חשוב מאד, קור מאד, נתן לה הכל, רק תביא לנו את הרופא שלך. הביאו את

הלכה נאמנה

הקדושים] השתמשו בזה לפגוע בדברי חכמים, אמרו: תראה, אפילו בתקיעה של כל שנה יש לכם ספק, שאלו את זה בקריאתו. ומקורו שאלו את זה לרב האי גאון, ורב האי גאון אמר להם (הובא בב"י סי' תק"צ): זה לא ספק, אלא כלם [תשר"ת, תש"ת ותר"ת] פשוטים. גם ככה וגם ככה וגם ככה, אבל זה נראה כספק, אלה טוענים כך ואלה טוענים כך. כל אחד אומר: אני שמעתי אחרת, לכן רצו חכמים לצאת ידי חובת כלם, וככה מפרש גם בזה (בפסד דף רל"א ע"ב). ואלו הרמב"ם אומר (פ"ג מהלכות שופר ה"ב) שזה לפי אנך הגלות ומה שעברנו נדודים וצרות, לכן היו ספקות. זו מחלקת. לכן שברים ותרועה שאנחנו עושים, מן הדין זו תרועה של התורה, אבל אנחנו מספקים אם זה גנוחי גנוח [כאדם הגונח] לבד [ולכן עושים תש"ת], או ילולי ילל [כאדם המילל] לבד [ולכן עושים תר"ת], או גנוחי גנוח וילולי ילל [ולכן עושים תשר"ת], לכן הם נחשבים כדבר אחד, לא נושמים ביניהם. (קמו שלפעמים קשעושים צלום רנסון, אז זה שמעלם אומר: "לא לנשים", "נשים פרגיל..."). אז התוקע ידע כאשר יקריאו לו, שהמקרא יאמר לו: "תקיעה", "שברים ותרועה", שיזכר לעשות אותם בנשימה אחת. (ויש חכמים אומרים פיו שהם בנשימה אחת הם נחשבים דבר אחד, לכן תשר"ת זה שלשה קולות בלבד, זה לא ארבעה, כי שברים ותרועה זה ביחד. תש"ת שלשה קולות, תר"ת שלשה קולות, כפול עשר פעמים במשך כל התפלה זה תשעים, וזה רמזו בתורה (במדבר כ"א): "יום תרועה יהיה לכם". כלם גימטריא תשעים). (בית נאמן גליון 475 אותיות ט"ו וי"ז).

יש המזכים את הרבים, הולכים לבתי חולים, הולכים לבתי של אנשים ותוקעים להם. והתוקע אינו צריך לתקע להם מאה קולות, אלא שלוש קולות בלבד בין לאיש ובין לאשה. בתפלה [בבית הפנסות] תוקעים מאה קולות, שלוש מישב. מה זה מישב? היום עומדים, אבל פעם היו כלם יושבים בתקיעות הראשונות, אחר כך שלוש בלחש [תפלת העמידה בלחש] של מוסף, ושלוש בתורה של מוסף, ועשרה קולות לפני קדיש תתקבל, ועוד אחת בסוף - תרועה גדולה. אבל אם אתה בבית לא צריך מאה קולות, אלא שלוש בלבד. ואיך השלושים האלה? תשר"ת תשר"ת תשר"ת, תש"ת תש"ת תש"ת, תר"ת תר"ת תר"ת. לא כמו במוסף שעושים תשר"ת תשר"ת תשר"ת בכל פעם, שמה צריכים בכל ברכה את התקיעות כלם, אבל פאן אין ברכות, לכן נעשה כמו בתקיעות של מישב והשברים והתרועה [בתקיעות בבית] צריכים להיות בנשימה אחת - לא לנשם בין השברים ובין התרועה. אמנם בתפלה בבית הפנסות עושים מישב בנשימה אחת, ובמוסף עושים בשתי נשימות. אבל מן כותב (עז"ה) תק"ס ס"ד) שבנשימה אחת יוצאים ידי חובה, לכן אם אתה לא עושה פעמים, תעשה בנשימה אחת. בבית הפנסות לצאת ידי חובת כלם נעשה במוסף בשתי נשימות, אבל אם אדם עושה כלם בנשימה אחת מספיק. למה? כי השברים והתרועה של תשר"ת הם במקום התרועה של התורה. התרועה של התורה מספיקת. למה מספיקת? הקראים [שעשו לפי הבנתם בפסוקים וכפרי בדברי רבותינו

בית נאמן

פדיון נפש להרוש את גדר הדיון

"ידוע בספרי הקבלה כי אחד התיקונים הגדולים ביותר
לבטל מהאדם את הגזרות ולפתוח את מזלו לבריאיות,
פרנסה והצלחה זה פדיון נפש..."

בע"ה מידי יום עורכים פדיון נפש המסוגל לישועות
על פי הסדר שתיקן מרן החיד"א ע"י רבני הישיבה

פדיון נפש
פרטי 160 ₪ לשם
כמנין צל"ם

פדיון נפש
כללי 52 ₪ לשם
כמנין ב"ן

למסירת שמות ותרומות חייגו עכשיו:

בעמדת
נדרים פלוס

שלחו הודעה
08-6727523

*9105

מענה אנושי 24 שעות, רב קווי

מתוך דרשותיו ושיעוריו של מו"ר ראש מוסדות חכמת רחמים

מלכות!

מלוך על כל העולם כולו

להתאמן

אדם צריך להתאמן על זה, בכל תנועה לחשוב, האם זה רצוי בעיני ה'? האם אני עושה דבר נגד אבינו שבשמים? האם אני לא מצער אותם? אם אני חושב שלא לצער את ה', שלא להכאיב לו כביכול, ודאי אצליח לעובדו כראוי. הרי הקב"ה ברא את העולם באופן מסוים ובתכנון מסוים, נתן את התורה שתתאים לעולם. על כן אם אדם חלילה לא מקיים מצוה כראוי או עושה עבירה, הוא גורם פגם גדול למעלה, זה גורם כאב גדול לשכינה, צער לקב"ה. אדם יחשוב שלא רוצה לצער את אביו, ואז הקב"ה יסתכל עליו ויאמר: אתה לא רוצה לצער אותי, למרות שקשה לך ויש לך נסיגות אתה משתדל שלא לצער אותי, **גם לך לא יגרם צער**, מדה כנגד מדה לא בטלה. וכמו שאמרנו חז"ל במסכת אבות, (פ"ב מ"ד): בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך.

אדם שיזוכה להמליך ולהרגיש את הקב"ה, לא במהרה יבוא לידי חטא. כתב הגאון **הרמ"א** (או"ח סימן א' סעיף א', מבוסס על פי דברי הרמב"ם במורה נבוכים ח"ג פנ"ב): "שוית' ה' לנגדי תמיד" (תהלים ט"ז, ח'). זהו כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים, כי אין שייבת האדם ותנועותיו כאשר הוא עומד לבדו בביתו כישיבתו ותנועתו לפני מלך גדול, וכל שכן שהמלך הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה אשר מלוא כל הארץ כבודו והוא עומד ומביט עליו ורואה מעשיו. וכמו שאמרו: "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'?"! (ירמיה כ"ג, כ"ד), מיד יגיע אליו היראה וההכנעה ופחד ה' יתברך ובושתו ממנו תמיד.

אדם שזוכה להמליך את הקב"ה, ההתנהגות שלו אחרת, הוא מתנהג יותר באיפוק, יותר בסבילות.

אנחנו מבקשים מהקב"ה: אלוקינו ואלוקי אבותינו אל תעש עמנו כלה **תאחז ירך במשפט**. זו לשון קשה, אנחנו מבקשים חס ושלום שה' ישפוט אותנו על פי הדין!?! לפי פשט המשמעות אין קושיא, המילה "אל" שבתחילה מדברת גם על ההמשך, כלומר "אל תעש עמנו כלה ואל תאחז ירך במשפט". אבל מרן רבנו **עובדיה יוסף צ"ל** מתרץ עוד תירוץ (חזון עובדיה עמ' טז), שאנחנו מבקשים מה' שיאחז את המשפט בידי ולא יתן אותו למקטרגים, כען שנשוב בתשובה והוא ירחם עלינו ויסיר את הגזירות הרעות מלנינו.

בעיר אחת בא יהודי לרב העיני ואמר לו: "כבוד הרב, קשה לומר זאת, אבל חברה קדישא שלנו הם אנשים הוללים, שיכורים, סובאי יין ושותי שכר". תמה הרב: "למה אתה אומר את זה?". ענה האיש: "כבוד הרב, בזמן האחרון לאחר כל הלוייה שיש לא אליכם בעיר, הם הולכים לחדר שלהם. פעם אחת הסתקרנתי לראות מה הם

מִיד זִמְנָן הָרַב אֱלִיוֹ אֶת רֹאשׁ חֲבֵרָא קְדִישָׁא, הִישִׁישׁ שִׁבְחָבוּרָא. כִּשְׁהִיגַע שָׁאֵל אוֹתוֹ הָרַב: "שִׁמְעֵתִי שְׂאֵתָם עוֹשִׂים דְּבַר נוֹרָא, אֵין לָכֵם בּוֹשָׁה לְרַקּוֹד עַל הַדָּם אַחֲרֵי הַהִלּוּיָהּ! לְשִׁמוּחַ וּלְשִׁתּוֹת מִשְׁקָאוֹת חֲרִיפִים עַל זֶה שְׂאֵדָם מֵת?"!

אמר לו הזקן: "כבוד הרב, הכל לשם שמים, אסביר את מעשינו. בעוונות הרבים יש ירידת הדורות. פעם כשהיה קורה לאדם משהו, היו האנשים אומרים: 'ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך' (איוב א', כ"א), הכל מאת ה'. אבל בזמן האחרון כשאנשים נפטרים, אומרים: אתה יודע למה הוא נפטר? בגלל שעבר תאוונה. בגלל שקיבל שפעת חזקה. בגלל שהניתוח לא עבר בהצלחה. הם שוכחים את הקב"ה, **אבל באמת ה' הוא ממית ומחיה!** אמנם כל השאר הם שליחים, אבל הכל ביד ה'! כך הם מקררים אותנו באמונה, ואנחנו לא רוצים להתקרב באמונה. לכן מה אנחנו עושים? נכנסים לתוך החדר, מוזגים וודקה לכל אחד ומבורכים בכוונה 'ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שהכל נהיה בדברך'. **הכל נהיה בדברך**, כל שפעת ולא ירוס, לא תאוונה ולא ניתוח, הכל בדבר ה'".

אמר לו הרב: "אני מבין, יפה מאד, אבל למה כוס וודקה? תשתו כוס מים!". השיב הזקן: "כבוד הרב, אנחנו כל כך מתחזקים באמונה, לא מגיע לנו כוס וודקה?!"...

צֶלֶךְ עַל יַד יְמִינוֹךְ

הקב"ה יראה שאנחנו משתדלים לא לצער אותו למרות כל הנסיגות וכל הקשיים שיש בדור האומלל שלנו, וכך ישיפע עלינו שפע טובה וברכה, יברך אותנו ואת כל עם ישראל שתהיה לנו שנה טובה ומבורכת, כתיבה וחתימה טובה, תזכו לשנים רבות נעימות וטובות, אמן כן יהיה רצון.

מִן הַמִּצֵּר לַמִּרְחָב

מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה רִבְנֵוּ **מֵאִיר מֵאֻזֹּז** זצ"ל אָמַר עַל הַפֶּסֶק: "אִמְרֵ ה' מִבֶּשֶׁן אֲשִׁיב אֲשִׁיב מִמְצֻלֹת יָם" (תהלים ס"ח, כ"ג), **אֲשִׁיב** רֵאשִׁי תִּבְנוּת: **אֵין שׁוּם יָאוֹשׁ בְּעוֹלָם**. **יָם** גִּימְטְרִיא חֲמִשִּׁים, אִפִּילוּ נָפַל אָדָם לַחֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי טוּמְאָה, אֵין שׁוּם יָאוֹשׁ בְּעוֹלָם, "וְאִנְחֵנוּ קִמְנוּ וְנִתְעוֹדֵד" (תהלים כ', ט').

יום מכוסה

הרבה אנשים שואלים, מה העבודה של ימי הרחמים והסליחות? מה צריך לעשות בימים אלו? התשובה היא, שכל אדם צריך לעורר רחמים על עצמו, להוכיח לקב"ה שזכאי לו להטיב לו, להוכיח שהוא השתנה. בגמרא מובא (ראש השנה דף י"ח ע"א), שבימים האלו הקב"ה קרוב יותר לבני האדם, "דרשו ה' בהמצאו קראו בהיותו קרוב" (ישעיה נ"ה, ו'), עכשיו ה' קרוב אלינו, לכן נצאל את הזמן הזה לתפלה ובקשה על השנה הבאה.

לפעמים אדם חושב: 'אין אני יכול לצאת מהמצב שבו אני נמצא? אין אני יכול להבריא? אין אני יכול לסגור את החודש? אין סיכוי!'. אבל הוא טועה טעות חמורה, **הכל בידים של הקב"ה**, ברגע שה' יחליט שכל העניינים יסתדרו, הכל יסתדר בדרך פלא.

מחלה קשה ונדירה

בדקו אותה, הכניסו אותה לצילום, ולאחר הצילום ניגשה לחדר הרופא. הרופא עיין בתוצאות, השפיל את עיניו ואמר לה: "דעי לך שמקננת בגופך מחלה נדירה

וקשה מאד, על פי הרפואה אין אפשרות להתרפאות ממנה, ואיך שזה נראה יש לך רק עוד שנתים בלבד לחיות... אם את שואלת אותי, כדאי לך לנצל את הזמן שנוותר לדברים שאת אוהבת לעשות".

הרופא סיים את דבריו, והמתין לשמוע צעקות, בכיית ואנחות, מה שהוא רגיל לשמוע במקרים כאלה. אך אין קול ואין עונה, שום תגובה. הוא חשב אולי לא הבינה אותו, אולי לא היה מספיק ברור. חזר שוב על דבריו, אך שוב שקט, אין קול ואין עונה. הרים הרופא את עיניו והתבלבל, מה קרה? למה אין תגובה? לפניו יושבת האשה יחד עם בעלה רגועים ושלווים, ואם נדייק אפילו שמחים. הרופא כבר איבד עשתונות. "את לא מבינה?!", קרא בקול. "יש לך רק שנתיים לחיות, זהו!".

משיב ממות ימים ליותר מחמשת אלפים

האשה לא נבהלה. ענתה לרופא: "בכל בוקר אני אומרת תודה לקב"ה על שהחזיר לי את הנשמה, הוא היה יכול להשאיר אותה למעלה, אבל הוא החזיר לי אותה. 'מודה אני לפניך מלך חי וקים שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך'. היום אתה מודיע לי שאני עומדת לחיות לא עוד יום אחד, לא עוד יומיים, לא עוד שבוע, עוד שבע מאות ימים! למה שלא אהיה שמחה? יש לי עוד שבע מאות ימים להודות לקב"ה על שהוא מחזיר לי את הנשמה!".

סיים האדמו"ר את הסיפור ואמר: "כמה זמן בסוף האשה הזאת חיתה? **עברו יותר מחמשת אלפים יום שבהם אמרה האשה תודה, וברוך ה' היא עדיין חיה וממשיכה לומר תודה!**" הסיפור הזה ממחיש לנו כמה כח ההודאה גדול, כמה אסור לאדם להתייאש. גם אם הוא מרגיש שכלו כל הקיצים, אין שום נקודת אור, צריך לזכור שבימים האלו בכחו לשנות הכל, בכחו לקרוע את כל הגזירות הרעות.

ראש השנה היה נראה אחרת

צריך הרבה להתפלל להקב"ה בימים אלו. הגאון רבי **חיים פרידלנדר** ע"ה היה המשיג של ישיבת פונוביץ'. הוא ידע גם קבלה, הוציא לאור את ספרי הקבלה של הרמח"ל עם הגהות שלו. הוא קיבל את המחלה לא עלינו ולא עליכם ולא על כל עם ישראל, שכולם יהיו בריאים אמן. הוא אמר, אם היה יודע את זה לפני ראש השנה, ראש השנה אצלו היה אחרת לגמרי, היה מזעזע את השמים, היה בוכה וצועק בלי סוף. אם היה עושה כך הכל היה נראה אחרת. לא צריך לחכות חלילה לבעיות, אנחנו צריכים להתפלל להקב"ה בימים הללו, לזעזע את השמים.

שפע רוחני

ראש השנה זה זמן להתפלל חזק על הכל. בראש השנה צריך להתפלל על שפע רוחני, ויש דיון נרחב בפוסקים אם מותר להתפלל על דברים גשמיים. אבל אם אדם מכוון הכל לשם שמים שיוכל לעבוד את ה' כמו שצריך, ודאי מותר להתפלל על כל דבר שיביא אותו לזה.

בראש השנה אנחנו אומרים: "היום הרת עולם", היום הריונו של עולם, העולם עכשיו נוצר. לאשה בהריון אומרים מה לאכול, ממה להזהר. אנחנו עכשיו צריכים להזהר, היום הזה קובע איך תראה כל השנה כולה. אדם לא יתעייף מלהתפלל. מובא בגמרא (ברכות דף ל"ב ע"ב), אמר רבי יוחנן: ראה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל, שנאמר: "**קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'**" (תהלים כ"ז, י"ד). לקוות ושוב לקוות.

מה המטרה?

בזוהר הקדוש כתוב (תיקוני זוהר, תיקונא שתיתאה דף כ"א ע"א), שכאשר אדם מבקש ביום הכיפורים על הפרנסה, על חיים טובים, הוא דומה לכלב שצועק: "הב! הב!". בארו המפרשים, שכל עוד אדם מבקש בשביל עצמו הוא דומה לכלב, אבל כאשר אדם מבקש כסף, בריאות, נחת מהילדים, אושר ושלוה בשביל לעבוד את ה' בצורה הטובה ביותר, אזי הוא יקבל, מפני שהוא לא דואג רק לעצמו אלא לעבודת ה' יתברך.

מו"ר ועט"ר הגאון רבי **משה לוי זצ"ל** מחבר הספרים "ברכת ה'", "מנוחת אהבה" ועוד, היה אומר לנו להתפלל ולבקש בקשה שכוללת את כל הבקשות. "רבונו של עולם, זכני לעבדך וללמוד תורה מתוך ישוב הדעת". זו התפלה הכי גדולה. כאשר אין לאדם בריאות, אין לו ישוב הדעת, אם חלילה הילדים לא הולכים בתלם, אין ישוב הדעת. כשאין פרנסה, אם אין עבודה לאשה, אם יש שכנים רעים, כל זה מוריד את ישוב הדעת. הרבה דברים מפריעים לעבודת ה'. איך נתפלל על כל זה? מה נאמר? כמו שבאורים ותומים שבחושן היו שואלים רק שאלה אחת, אמר לנו הרב משה לבקש בקשה אחת שכוללת את כל הבקשות: שיהיה לנו ישוב הדעת בתורה. זה כולל פרנסה, בריאות, נחת מהילדים, הכל. זו תפלה רצויה לפני הבורא, וכמו שאנחנו אומרים בתפלה: "כתבנו בספר חיים **למענך** אלקים חיים".

לחצנו

לפעמים אדם לחוץ, דחוק בפרנסה, קשה לו להתרכז בלימוד. כתוב בפסוק: "וירא את ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו" (דברים כ"ו, ז'). ביאר רבינו **אור החיים** הקדוש: "וירא את ענינו" - ראה ה' את אפיסת כוחנו שאין בנו כח להלחם נגד היצר הרע. "וירא את עמלנו" - ראה את העמל שאנחנו צריכים לעמול במלחמת היצר. "וירא את לחצנו" - ראה את הדחק שדחוק אותנו היצר הרע לחטוא בעל כרחנו. ה' רואה את הלחץ, הוא לא רוצה שנעבוד אותו בלחץ. לכן אדם הנמצא בלחצים שנכפו עליו

בעל כרחו, יזכור שה' רואה את זה ומוסיף לו שכר יותר מהרגיל. וכבר אמרו חז"ל (אבות דרבי נתן פ"ג אות ו'): טוב אחד בצער ממאה שלא בצער.

עם זאת, אדם לא ישכח, יבקש מה' שיזכה לשנה של ישוב הדעת. אנחנו לא מבקשים מבשר אדם, אנחנו מבקשים מהקב"ה! "הרחב פִּי ואמלאהו" (תהלים פ"א, י"א), נבקש כל מה שנרצה וה' יתן ברחמיו וברוב חסדיו. כאשר אדם הולך לבשר ודם ומבקש ממנו עזרה, הוא מתבייש, לא נעים לו, אולי הוא לא יכול לעזור, אולי לא רוצה לעזור, אבל כאשר אדם מבקש מהקב"ה, אין לו מה להתבייש, ה' הוא אדון הכל! לא חסר לו כלום! רק צריך לבקש בשביל מטרות טובות.

אחת שאלתי?

על זה אומר דוד המלך: "**אחת** שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, כי יצפניני בסוכו ביום רעה יסתירני בסתר אהלו בצור ירוממני, ועתה ירום ראשי על אויבי סביבותי" וגו' (שם כ"ז, ד-ו)". אם נתבונן, דוד המלך אומר שבקשתו היא אחת - "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי", אבל לאחר מכן מונה עוד מספר בקשות: "כי יצפניני בסוכו", "ועתה ירום ראשי על אויבי", ואיך אמר "**אחת** שאלתי"?

הגמרא בירושלמי (מסכת תרומות סוף פ"ח) מספרת, שפעם בא ריש לקיש לרבי יוחנן ללמוד אתו, מקשה לו קושיות, אבל רבי יוחנן לא עונה. שאל: "רבי, מה קרה?". השיב רבי יוחנן: "הלב תלוי בכיס. הייתי בדרך לפה עם כסף לחלק משכורות לאברכים שלומדים, באו שוודים ולקחו לי את כל הכסף! אני לא מרוכז בלימוד!". הלך ריש לקיש, רדף אחריהם, "ארדוף אויבי ואשיגם" (תהלים י"ח, ל"ח), לקח מהם את הכסף והחזיר לרבי יוחנן.

יש הרבה דברים שגורמים לאדם שיהיה קשה לו לשבת בבית המדרש וללמוד בריכוז כמו שצריך. מבקש דוד המלך מהקב"ה: אחת שאלתי! אני רוצה ללמוד! אני רוצה ישוב הדעת בלימוד! אבל מה אעשה ויש לי אויבים? אויבים מבחוץ כמו פלשתים, אויבים מבית כמו שאול ואבשלום, איך אלמד ביישוב הדעת? על כן: "כי יצפניני בסוכו ביום רעה יסתירני בסתר אהלו בצור ירוממני ועתה ירום ראשי על אויבי סביבותי", **בשביל שהבקשה האחת והיחידה שלי תתקיים, אני צריך שגם כל שאר הדברים יסתדרו.** הדברים הללו הם אמצעים להגיע לתכלית שהיא "שבתי בבית ה' כל ימי חיי". אם אדם מבקש מהקב"ה שיוכל לשבת בבית ה' כל ימי חייו, מבקש ישוב הדעת לעבוד את ה' כל הימים, ודאי שכל העניינים יסתדרו לו.

"תהיה מאושר!"

כיוצא בזה אמר מרן ראש הישיבה רבנו **מאיר מאזוז זצ"ל**, שפעם בא אליו יהודי אחד להתברך, והרב אמר לו: "תהיה מאושר". התעקש האיש ואמר: "הרב אני רוצה ברכה!". אמר לו הרב: "ברכתי אותך, זו ברכה שכוללת את כל הברכות! יש לך יותר מאושר?! אם אין לאדם פרנסה הוא לא מאושר, אם אין לו בריאות הוא לא מאושר, האושר כולל הכל, **אושר** ראשי תיבות: אהבה ואחווה שלום רעות.

בית נאמן

כפרה
כפרה
כפרה

ניתן להעביר את פדיון כפרות
למוסדותינו הקדושים
ולהיות שותפים
בהפצת התורה לאלפים

למסירת שמות ותרומות חייגו עכשיו:

בעמדת
נדרים פלוס

שכחו הודעה
08-6727523

***9105**

מענה אנושי 24 שעות, רב קווי